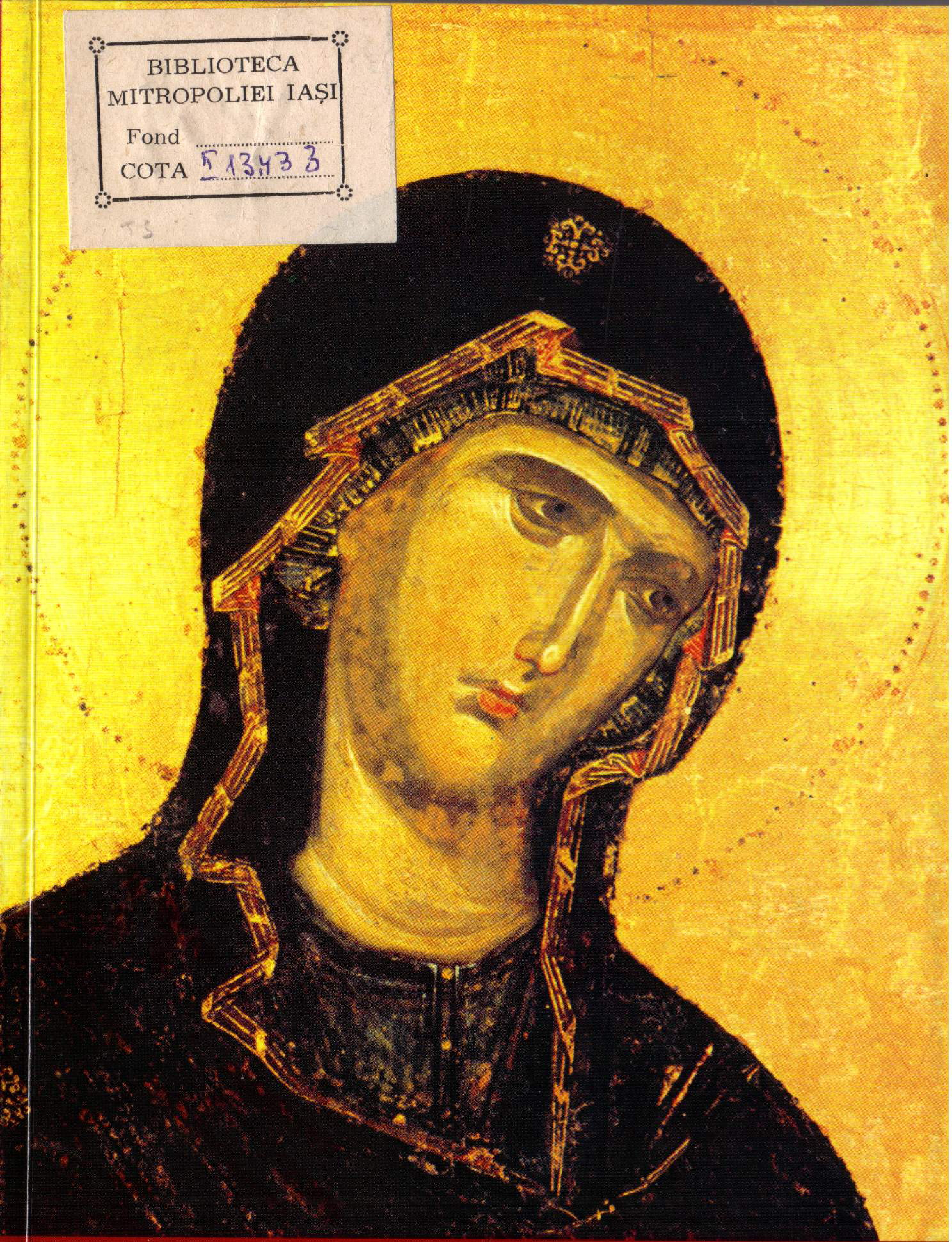

CINSTIREA MAICII DOMNULUI ÎN TRADIȚIA ORTODOXĂ

Sfântul Ioan Maximovici

Cinstirea Maicii Domnului
în tradiția ortodoxă

†

Această carte s-a tălmăcit după versiunea englezească *The Ortodox Veneration of the Mother of God*, tradusă din limba rusă de Părintele Serafim Rose după *Calendarul Ortodox* pe anul 1933 al *Frăției Sfântului Iov* (Vladimirova — Cehoslovacia).

Mulțumim *Frăției Sfântului Gherman din Alaska* pentru marea bunăvoință cu care ne-a acordat dreptul de a tipări în limba română această scriere a Sfântului Ioan Maximovici.

Traducere din limba engleză de Cristian Maxim

I.S.B.N. 973–98828–4–6

Sfântul Ioan Maximovici

Cinstirea Maicii Domnului în tradiția ortodoxă

ICOS

INTRODUCERE

Teologia Ortodoxă a Arhiepiscopului Ioan Maximovici

NU CU MULȚI ANI ÎN URMĂ, stareța unei mănăstiri ce ținea de Biserica Ortodoxă Rusă, o femeie cu viață sfântă rostea un cuvânt de învățătură în biserica mănăstirii, la sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului. Cu lacrimi în ochi ea le ruga pe maici, dar și pe pelerinii ce veniseră pentru praznic să primească pe de-a-ntregul și din toată inima ceea ce Biserica păstrează până în zilele noastre, fiind nevoie de atâta trudă și de atâtea nevoințe pentru a menține predania sfântă de-a lungul atâtor veacuri — și să nu hotărască fiecare pentru sine ce este „mai important" și ce este „căzut în desuetitudine". Căci crezându-se cineva prin înțelepciunea sa mai presus de Tradiție, acela poate lesne sfârși prin a se rupe de ea. Astfel, atunci când Biserica ne spune prin cântări și prin icoane că Sfinții Apostoli au fost în chip minunat adunați din toate colțurile lumii pentru a fi de față la Adormirea și la punerea în mormânt a Maicii Domnului noi, ca și creștini ortodocși nu putem să tăgăduim sau să interpretăm aceste lucruri, ci trebuie să le primim cu smerenie, așa cum ni le-a păstrat Biserica.

Un tânăr american, de curând întors la Ortodoxie și care cunoștea limba rusă era de față, ascultând acel cuvânt de folos. Și el se gândise mult la acestea, văzându-i zugrăviți în icoane pe Sfinții Apostoli purtați pe nori pentru a vedea Adormirea Maicii Domnului. S-a întrebat de multe ori cum trebuie, de fapt, să privim această întâmplare: „pur și simplu", ca pe o întâmplare minunată sau numai ca pe un fel „poetic" de a arăta strângerea Apostolilor pentru acest eveniment... sau ca pe o prezentare — poate chiar imaginară sau „ideală" — a unei întâmplări care, în realitate nu a avut niciodată loc? (Într-adevăr, cu asemenea întrebări se ocupă „teologii ortodocși" din zilele noastre.) De aceea, cuvântul stareței l-a nimerit pe tânărul nostru drept în inimă, înțelegând el atunci că acolo era o primire și o înțelegere a Ortodoxiei mult mai adâncă decât ceea ce ne pot spune mintea și simțurile noastre. În acel moment i-a fost înmânată predania nu prin cărți, ci printr-un vas ales în care era păstrată. Și a primit-o nu doar cu mintea și simțurile ci, mai înainte de toate cu inima care, în acest fel a început urcușul către înălțimile credinței ortodoxe.

Mai târziu, acest tânăr convertit a întâlnit față către față sau prin scrieri pe mulți dintre cei care erau socotiți învățați în ale teologiei ortodoxe. Erau așa numiții „teologi" ai zilelor noastre, care au studiat la înalte școli, devenind astfel „experți" în teologie. De obicei erau foarte nerăbdători să țină prelegeri despre ce diferență este între a fi ortodox și neortodox, despre ce ar fi cel mai important și ce ar fi cel mai

puțin important în Ortodoxie. Iar unii dintre ei se mândreau chiar cu faptul că, în ceea ce privește credința sunt „conservatori" sau chiar „tradiționaliști". Dar nici unul dintre ei nu avea autoritatea acelei simple starețe ce vorbea din adâncul inimii, atât de neînvățată în acest fel de „teologie".

Dar inima acelui tânăr, încă de la primii pași în cunoașterea Ortodoxiei tânjea după a ști *cum să creadă* sau, cu alte cuvinte *pe cine să creadă.* Era prea mult influențat de mentalitatea timpurilor noastre și de educația primită pentru a fi în stare ca pur și simplu să-și nesocotească propria rațiune și să creadă orbește tot ceea ce ar fi aflat. Ortodoxia nici nu pretinde așa ceva de la nimeni — înseși scrierile Sfinților Părinți constituie o mărturie vie a lucrării minții omenești luminată de harul lui Dumnezeu. Dar este de asemenea foarte evident că le lipsește ceva „teologilor" din zilele noastre care, cu toată învățătura și cunoștințele lor extraordinare din scrierile Sfinților Părinți, nu transmit celorlalți minunăția și dulceața Ortodoxiei, așa cum a făcut-o acea stareță neînvățată.

Tot căutând o punte înspre tradiția cea vie și adevărată a Ortodoxiei, tânărul nostru a ajuns în cele din urmă la Arhiepiscopul Ioan Maximovici. În persoana lui a găsit teologul format la școala „veche", conștient în același timp de toate criticile aduse acestei școli de către teologii secolului nostru, reușind cu ajutorul unei minți ascuțite să găsească adevărul acolo unde acesta ar fi putut fi adumbrit de urma vreunei îndoieli. Încă fusese înzestrat cu ceva ce nici

unul dintre înțelepții „teologi" de azi nu dovedeau: aceeași simplitate și autoritate pe care acea cuvioasă stareță a transmis-o inimii tânărului nostru. Inima și mintea sa au fost cucerite — nu din cauză că Arhiepiscopul Ioan ar fi devenit pentru el un „infailibil cunoscător", căci Biserica lui Hristos nu cunoaște asemenea lucruri —, ci din pricină că tânărul vedea în acest sfânt păstor un model al Ortodoxiei, un adevărat teolog, a cărui învățătură izvorăște din viața sa sfântă, adânc înrădăcinată în Tradiția Ortodoxă. Cuvintele sale sunt vrednice de crezare, deoarece face cu grijă osebire între învățătura Bisericii, care este fără de greșeală și propriile păreri, care pot fi greșite și pe care nimeni nu este obligat să le urmeze. Iar tânărul nostru și-a dat seama că, în ciuda agerimii minții și a spiritului critic al Arhiepiscopului Ioan cuvintele sale se potrivesc mult mai mult cu cele ale cuvioasei starețe, decât cu cele ale teologilor învățați din zilele noastre.

SCRIERILE teologice ale Arhiepiscopului Ioan nu aparțin nici unei „școli" teologice și nu lasă să se întrevadă nici o „influență" a vreunui teolog. Este adevărat că Arhiepiscopul Ioan a fost îndemnat să teologhisească așa după cum, mai întâi a fost îndemnat să primească tunderea în monahism și hirotonia, de către ilustrul său învățător Mitropolitul Antonie Hrapovițki. Și este de asemenea adevărat că ucenicul a urmat întru totul deviza învățătorului și anume „întoarcerea la Sfinții Părinți" și la o teologie mai puțin academică și mai degrabă legată de viața duhovnicească. Dar

scrierile teologice ale Mitropolitului Antonie sunt destul de diferite ca ton, scop și conținut: explicația este că, având foarte multe legături cu teologia academică și cu intelectualitatea contemporană, multe din lucrările sale sunt consacrate argumentelor pe înțelesul acelor elemente ale societății în care trăia. Pe de altă parte, scrierile Arhiepiscopului Ioan sunt total lipsite de acest simț apologetic. El nu vrea să dovedească ceva; pur și simplu prezintă învățătura ortodoxă. Iar când trebuie să respingă false doctrine, cum o face de pildă în două articole foarte lungi despre sofiologia lui Bulgakov, cuvintele lui sunt convingătoare nu prin puterea logicii argumentelor, ci mai degrabă prin cea a învățăturii Sfinților Părinți, înfățișată în contextul original. Arhiepiscopul Ioan nu se adresează lumii academice ori celei intelectuale, ci conștiinței ortodoxe. Și nu vorbește despre „întoarcerea la Sfinții Părinți", deoarece nu face altceva decât să aștearnă pe hârtie Tradiția Patristică, așa cum a fost ea păstrată, fără nici o încercare de a o apăra.

Izvoarele din care se adapă teologia Arhiepiscopului Ioan sunt relativ puține: Sfânta Scriptură, Sfinții Părinți (mai ales cei din secolele al IV-lea și al V-lea) și, în mod deosebit slujbele Bisericii Ortodoxe. Acestea din urmă, rar folosite de teologii contemporani într-o asemenea măsură ne dau cheia abordării practice, total neacademice a teologiei de către Arhiepiscopul Ioan. Este limpede că a fost pe de-a-ntregul cufundat în slujbele bisericești și că inspirația sa teologică vine de-a dreptul de la acest izvor care-l umplea nu doar

câteva ore rezervate teologhisirii, ci fiind prezent zi de zi, la fiecare dumnezeiască slujbă. Trăia teologia ca parte integrantă a vieții sale de zi cu zi, acest lucru însemnând, fără îndoială cu mult mai mult decât studiile sale care de fapt i-au dat diploma de teolog.

Este de înțeles, așadar că nimeni nu va găsi la Arhiepiscopul Ioan nici un fel de „sistem teologic". Dar nici nu a fost împotriva scrierilor de mare amploare de „teologie sistematică", scrieri care erau frecvente în Rusia secolului trecut, chiar recurgând la ele în lucrarea sa misionară (așa cum, în general marii ierarhi din secolul trecut și chiar din secolul nostru, atât în Rusia cât și în Grecia au găsit în aceste catehisme un sprijin important în lucrarea de răspândire a credinței Ortodoxe printre oameni). În această privință s-a situat deasupra tuturor curentelor care circulau printre profesorii și studenții teologi, atât în trecut cât și în timpurile de acum și care sunt puțin prea legate de felul cum trebuie prezentată teologia Ortodoxă. A arătat același respect atât față de Mitropolitul Antonie Hrapovițki, cel care a dat dovadă de o puternică atitudine „anti-apuseană", cât și față de Mitropolitul Petru Movilă, cu a sa așa-zis excesivă „influență apuseană". Dacă neajunsurile unuia sau altuia dintre acești mari ierarhi și apărători ai Ortodoxiei i-ar fi fost prezentate, ar fi făcut un gest dezaprobator și răspunsul ar fi fost: *„nesemnificativ"* —, deoarece întotdeauna, mai întâi de toate avea în vedere tradiția patristică pe care acești ierarhi, în ciuda greșelilor făcute au respectat-o întru totul. Din

acest punct de vedere, tinerii teologi din zilele noastre care abordează teologia Ortodoxă într-o manieră de multe ori mult prea teoretică, prea polemică și partizană ar avea multe de învățat.

Și „categoriile" teologice ale celor mai importanți învățați erau, de asemenea *„nesemnificative"* pentru Arhiepiscopul Ioan. Sau, mai bine spus erau importante doar în măsura în care comunicau adevăratul lor înțeles și nu deveneau pur și simplu un lucru de învățat pe dinafară. O întâmplare petrecută în timpul șederii sale în Shanghai ne arată libertatea teologiei sale: o dată, în timp ce asista la examinarea orală a elevilor din ultima clasă a școlii catehetice ce funcționa pe lângă catedrala arhiepiscopală a întrerupt răspunsul corect dat de unul dintre copii care „recita" șirul Proorocilor mici din Vechiul Testament, cu o afirmație bruscă și categorică: *„Nu există Prooroci mici!"* Preotul-profesor a fost, se înțelege ofensat de această aparentă desconsiderare a competenței sale. Probabil elevii de atunci își amintesc până astăzi de acea ciudată nesocotire a „categoriilor" din catehism și poate, puțini dintre ei au înțeles ceea ce Arhiepiscopul Ioan încercase de fapt să spună prin afirmația sa. Pentru Dumnezeu nu există „Prooroci mici" sau „Prooroci mari". Pentru El toți sunt la fel de însemnați și acest lucru are o mai mare importanță decât toate categoriile sub care i-am cunoaște noi, oricât de bine întemeiate ar fi ele. În scrierile, dar și în predicile sale, Arhiepiscopul Ioan surprinde adeseori prin turnura pe care o dă discursului său, descoperind aspecte cu totul și cu totul neașteptate sau înțelesuri mult mai

adânci ale subiectelor aflate în discuție. Este limpede că pentru el teologia nu este o simplă știință omenească, pământească, a cărei bogăție poate fi secătuită prin interpretările noastre raționale sau în care putem deveni „experți", mulțumiți de atotștiința noastră —, ci mai degrabă ceva ce ne îndreaptă înspre Cer, ceva ce ar trebui să ne ridice mintea la Dumnezeu și la lucrurile nepământești, ce nu pot fi cuprinse în logica omenească.

Un important istoric rus, N. Talberg este de părere că Arhiepiscopul Ioan ar trebui privit mai întâi de toate ca „un nebun pentru Hristos care și-a păstrat această stare și în scaunul episcopal", sub acest aspect comparându-l cu Sfântul Grigorie Teologul, care, de asemenea ieșea din tiparele obișnuite pentru demnitatea episcopală. Această „nebunie" (după standardele lumești) este ceea ce caracterizează scrierile teologice atât ale Sfântului Grigorie, cât și ale Arhiepiscopului Ioan: în primul rând dau dovadă de o anumită detașare de părerea lumii, de ceea ce „cu toții cred", astfel neînscriindu-se în nici un „curent de opinie" sau în nici o „școală"; în al doilea rând, abordând problemele teologice dintr-un punct de vedere mult mai înalt și total neacademic se sustrag dispoziției belicoase și disputelor meschine; iar în al treilea rând, prospețimea și suplețea gândirii fac din scrierile lor, înainte de toate o sursă de inspirație și adâncă înțelegere a Revelației dumnezeiești.

Cu siguranță, mulți vor fi impresionați de extraordinara simplitate a scrierilor Arhiepiscopului Ioan. Este vădit faptul că el primește Tradiția Ortodoxă

sincer și în întregime, iar nu având o atitudine duplicitară, cum ar face cineva care ar accepta Tradiția, dar care ar rămâne în continuare un rafinat modernist. A fost conștient de „criticile" moderniste aduse Ortodoxiei și, dacă ar fi fost întrebat și-ar fi susținut cu tărie argumentele, combătând aceste critici. Studiase în amănunțime problema „influenței apusene" din ultimele secole asupra Ortodoxiei, având un foarte ascuțit discernământ, deosebind cu grijă între ceea ce trebuie respins (ca fiind străin duhului Ortodoxiei), ceea ce trebuie combătut, dar fără a deveni pricină de tulburare și ceea ce poate fi acceptat ca îndemn spre evlavia și adevărata viață ortodoxă (element ce scoate la iveală lipsa de idei preconcepute a Arhiepiscopului Ioan, precum și modul lui de a privi totul prin prisma Ortodoxiei). Dar, în ciuda tuturor cunoștințelor sale și a spiritului său critic a continuat să primească cu simplitate Tradiția Ortodoxă, așa cum Biserica a păstrat-o până în zilele noastre. Majoritatea teologilor ortodocși din timpurile noastre, chiar dacă au reușit să scape efectelor dezastruoase ale mentalității protestante totuși privesc Tradiția Ortodoxă prin prisma mediului academic în care se simt acasă. Dar Arhiepiscopul Ioan era „acasă" mai întâi de toate la slujbele bisericești la care petrecea mult timp, în fiecare zi; astfel, orice urmă de raționalism prezentă chiar și la cel mai desăvârșit teolog academician, devenise cu desăvârșire absentă în gândirea sa. În scrierile sale nu sunt „probleme". Numeroasele sale note de subsol sunt doar pentru a informa cititorul unde poate găsi respectiva învățătură

în Tradiția bisericească. Din acest punct de vedere este cu desăvârșire în „duhul Părinților” și ni se arată ca unul dintre ei venit în mijlocul nostru, iar nu ca un simplu comentator al unei teologii de mult apuse.

Scrierile Arhiepiscopului Ioan, tipărite în diverse periodice bisericești timp de peste patruzeci de ani nu au fost încă puse la un loc. Cele ce se găsesc în prezent la Mănăstirea Sfântului Gherman de Alaska ar umple un volum de ceva mai mult de 200 de pagini. Cele mai lungi scrieri aparțin în cea mai mare parte primilor ani petrecuți ca ieromonah în Iugoslavia, unde deja se făcuse remarcat printre teologi. Dar cea mai mare valoare o au două articole pe tema sofiologiei lui Bulgakov, unul dintre ele demonstrând fără drept de apel, într-o manieră extrem de obiectivă totala incompetență a lui Bulgakov ca patrolog, iar celălalt având o și mai mare valoare ca prezentare a învățăturii Sfinților Părinți despre Dumnezeiasca Înțelepciune. Printre ultimele sale scrieri ar trebui menționat un articol despre iconografia ortodoxă (unde, întâmplător se dovedește mult mai documentat decât învățătorul său, Mitropolitul Antonie în ceea ce privește problema „influenței apusene” în stilul iconografic), seria de predici, intitulată *Trei Praznice Evanghelice* în care descoperă înțelesurile mai adânci ale sărbătorilor bisericești „mai puțin importante”, articolul *Biserica: Trupul lui Hristos*. Aceste scurte articole și predici sunt, în cel mai înalt sens al cuvântului teologice. Una dintre predici începe cu un „Imn lui Dumnezeu” al Sfântului Grigorie Teologul

și continuă pe același ton înalt cu o usturătoare acuză adusă nelegiuirilor din timpurile noastre. O alta, ținută în Vinerea Patimilor a anului 1936 este o mișcătoare cuvântare despre Hristos zăcând în mormânt, într-un duh demn de același Sfânt Părinte.

Începem această serie de traduceri cu clasica expunere a Arhiepiscopului Ioan despre cinstirea Maicii Domnului în învățătura ortodoxă și despre cele mai importante greșeli care au pus la îndoială cinstirea Maicii Domnului. Cel mai însemnat capitol din această lucrare este acela care conține respingerea lămurită și fără de tăgadă a dogmei latine a Imaculatei Concepții.

Părintele Serafim Rose
(1934-†1982)

I

Cinstirea Maicii Domnului în timpul vieții sale pământești

ÎNCĂ DIN TIMPURILE APOSTOLICE și până în zilele noastre, toți cei care L-au iubit cu adevărat pe Hristos au cinstit-o și pe cea care L-a născut, L-a crescut și L-a îngrijit în timpul copilăriei Sale. Dacă Dumnezeu-Tatăl a ales-o, Dumezeu-Duhul Sfânt a adumbrit-o, iar Dumnezeu-Fiul S-a sălășluit întru ea supunându-i-Se în timpul copilăriei, îngrijindu-Se de ea atunci când era spânzurat pe Cruce —, nu ar trebui atunci ca toți cei care își mărturisesc credința în Sfânta Treime să o cinstească și pe Maica Domnului? Chiar din zilele vieții sale pământești, prietenii lui Hristos, Sfinții Apostoli au arătat o mare grijă și dragoste față de Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Între toți, cel mai mult Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan care, împlinind porunca Dumnezeiescul ei Fiu a luat-o la sine și a îngrijit-o ca pe propria sa mamă din clipa în care Mântuitorul i-a spus de pe Cruce **„Iată mama ta"** (*Ioan 19, 27*).

Dar, în timpul petrecerii sale pământești Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a căutat să se ferească de slava care i se cuvenea ca Maică a Domnului. A iubit mai mult liniștea, gătindu-se pentru plecarea către lăcașurile cele veșnice. Până în cea din urmă zi a vieții sale s-a îngrijit să se arate vrednică de Împărăția Fiului său, iar înainte de a adormi s-a

rugat fierbinte ca să fie izbăvită de duhurile cele rele, care așteaptă sufletele oamenilor după moarte și se sârguiesc să le tragă în iad. Iar Domnul a ascultat rugăciunea Maicii Sale, venind în clipa morții înconjurat de mulțime de cete îngerești pentru a-i primi sufletul.

Dar Maica Domnului L-a rugat de asemenea pe iubitul ei Fiu ca înainte de a adormi să își poată lua rămas bun de la Sfinții Apostoli. De aceea, Domnul a făcut printr-o minune mai presus de fire, să fie aduși în aceeași clipă de la marginile pământului pe unde propovăduiau Evanghelia în Ierusalim toți, afară de Toma, pentru a fi de față la slăvita adormire a Maicii Sale.

Sfinții Apostoli i-au purtat preacuratul trup spre mormânt cu alai slăvit și cântând psalmi, iar a treia zi, după ce li s-a alăturat și Sfântul Toma au deschis mormântul ca și acesta să o poată vedea pentru ultima oară pe Preacurata și să-și ia rămas bun măcar de la trupul ei adormit. Dar, nu mică le-a fost mirarea atunci când, găsind mormântul gol și întorcându-se uimiți la casele lor, în timpul mesei li sa arătat însăși Maica Domnului, strălucind de lumină dumnezeiască și spunându-le că Fiul ei a ridicat-o cu trupul la ceruri, stând acum lângă slăvitul Său Tron, făgăduindu-le în același timp că pururea va fi cu ei.

Acestea i-au umplut de multă bucurie pe Sfinții Apostoli, aceștia începând să o cinstească pe Preacurata Fecioară nu numai ca pe Maica preaiubitului lor Învățător și Domn, ci și ca pe o ajutătoare a lor, ca pe o apărătoare a creștinilor și rugătoare înaintea

Dreptului Judecător pentru întregul neam omenesc. Iar oriunde Evanghelia lui Hristos a fost propovăduită, a fost de asemenea slăvită și Preacurata Lui Maică.

II

Cei dintâi potrivnici ai cinstirii Maicii Domnului

CU CÂT CREDINȚA în Hristos se întindea și numele Mântuitorului era slăvit în tot pământul, iar împreună cu El și Cea care primise să-I fie Maică —, cu atât mânia potrivnicilor lui Hristos creștea împotriva ei. Maria a fost mama lui Iisus. Ea a arătat o nemaiauzită curăție și, mai mult, fiind acum în cereștile lăcașuri este un sprijin pentru toți creștinii. Prin urmare, toți cei care-L urau pe Iisus Hristos și care nu credeau în El, cei care nu-I înțelegeau învățăturile sau, mai bine spus nu voiau să le înțeleagă așa cum le-a înțeles Biserica, cei care doreau să pună în locul dumnezeieștilor învățături ale lui Hristos propriile judecăți omenești, toți aceștia și-au ațintit ura pentru Hristos, pentru Evanghelie și pentru Biserică asupra Preacuratei Fecioare. Au urmărit să-i știrbească cinstea, pentru ca în acest fel să poată distruge și credința în Fiul său. Au dorit să-i știrbească cinstirea printre oameni pentru a putea să schimbe din temelii întreaga învățătură creștină. În pântecele Fecioarei s-a întâlnit omul cu Dumnezeu. Ea a fost cea aleasă a-I sluji Fiului lui Dumnezeu, ca scară pentru a Se pogorî El din Ceruri. A defăima cinstirea sa înseamnă a smulge creștinismul din rădăcini, a-l distruge din înseși temeliile sale.

Chiar după slăvita sa Adormire necredincioșii au izbucnit cu ură și cu răutate împotriva ei. În timp ce Sfinții Apostoli îi duceau pe un pat preacuratul trup pentru a-l îngropa în Ghetsimani, în locul pe care ea însăși l-a ales, Sfântul Ioan Evanghelistul mergea înainte-i, purtând ramura adusă Preacuratei din Rai de Arhanghelul Gavriil cu trei zile înainte, înștiințâd-o astfel că s-a apropiat ceasul mutării sale la lăcașurile cele cerești.

„La ieșirea lui Israel din Egipt, a casei lui Iacov dintr-un popor barbar", cânta Sfântul Apostol Petru din *Psalmul 113*, iar întreg alaiul Sfinților Apostoli, dimpreună cu ucenicii lor (ca de pildă Sfântul Dionisie Areopagitul), care de asemenea au fost aduși în chip minunat la Ierusalim pe norii cerului îi răspundeau **„Aliluia"**. Deci, în timp ce se întâmplau cele înfățișate, cu alaiul întreg psalmodiind această sfântă cântare, numită de iudei **„Aliluia"**, adică **„Slăviți pe Domnul"**, un preot iudeu, Atonie s-a aruncat asupra patului, vrând să-l răstoarne și să arunce la pământ trupul neprihănit al Preacuratei Născătoare de Dumnezeu.

Dar nebunia lui a fost de îndată pedepsită: Arhanghelul Mihail ce stătea în chip nevăzut de față, cu sabia sa i-a tăiat nelegiuitului mâinile, acestea rămânând spânzurate de catafalc. Uluit și zvârcolindu-se de durere, Atonie și-a dat seama că greșise și, cerând iertare lui Iisus pe care până atunci Îl urâse defăimându-I numele, a fost deîndată vindecat. S-a botezat creștin numaidecât și mărturisindu-L pe Hristos înaintea iudeilor dintre care ieșise a primit moarte de mucenic. În acest chip acea sârguință de a știrbi

slava Maicii Domnului s-a întors într-o cinstire și mai mare.

Însă vrăjmașii credinței în Hristos nu s-au oprit aici. Frica i-a oprit atunci să-și arate disprețul pe care-l nutreau față de cinstirea adusă Preacuratei, dar răutatea lor nu contenea să lucreze întru ei. Văzând că pretutindenea numele Mântuitorului era cinstit, au început îndată a răspândi o mulțime de vorbe pângăritoare despre creștini. Nu au crutat nici numele Maicii Domnului, scornind o poveste cum că Iisus din Nazaret ar fi fost dintr-o familie fără căpătâi, josnică și stricată, mama sa fiind încurcată cu un oarecare soldat roman.

Dar aici minciuna era prea fățișă pentru ca această plăsmuire să fie băgată în seamă. Întreaga familie a lui Iosif, logodnicul Mariei și însăși Maria erau bine cunoscuți de locuitorii Nazaretului și ai ținuturilor din împrejurimi. **„De unde are El înțelepciunea aceasta și puterile? Au nu este Acesta fiul teslarului? Au nu se numește mama lui Maria și frații Lui: Iacov și Iosif și Simon și Iuda? Și surorile Lui nu sunt toate la noi?"** (*Matei 13, 54-56; Marcu 6, 3; Luca. 4, 22*) ziceau cei din ținutul Nazaretului, când Hristos Și-a arătat înaintea lor în sinagogă înțelepciunea Sa nepământească. Căci în orașele mici lucrarea fiecăruia este cunoscută până în cele mai mici amănunte, ținându-se sub o aspră veghere curăția vieții în familie.

I-ar fi arătat oamenii lui Iisus o atât de mare cinste, chemându-L să predice în sinagogă dacă s-ar fi născut dintr-o legătură nelegiuită? Iar Maria nu ar

fi pătimit ceea ce spune Legea care osândește pe asemenea oameni să fie uciși cu pietre? Mai mult, fariseii ar fi avut o mulțime de motive să-I reproșeze Lui Hristos purtarea Maicii Sale, dar lucrurile s-au petrecut dimpotrivă. Maria s-a bucurat de o cinste preamare, în Cana, la nuntă, unde a fost oaspetele de onoare și, chiar când Iisus a fost batjocorit și bătut, nimeni nu și-a îngăduit să o prihănească și să o batjocorească pe Preacurata Sa Maică.

III

Încercările iudeilor și ale ereticilor de a necinsti pururea-fecioria Maicii Domnului

HULITORII IUDEI au priceput curând că era cu neputință să o necinstească pe Maica Domnului, iar după ceea ce ei înșiși cunoșteau despre ea era cu mult mai ușor a-i dovedi viața vrednică de laudă. Așadar au lăsat la o parte defăimarea, de care oricum se ocupau acum păgânii (Origen, *Împotriva lui Celsus,* I) și încercau să dovedească măcar faptul că Maria nu fusese fecioară atunci când L-a născut pe Hristos. Grăiau chiar că profețiile care vorbeau despre nașterea lui Mesia dintr-o Fecioară nici nu au fost vreodată, prin urmare era cu totul în deșert faptul că, în credința creștinilor Iisus era slăvit, deoarece o proorocie s-ar fi împlinit în Persoana Sa.

S-au aflat chiar tălmăcitori iudei (Aquila, Symmachus, Theodotion) care au alcătuit traduceri noi, în elină după cărțile Vechiului Testament, traduceri în care binecunoscuta proorocie a lui Isaia (*Isaia 7, 14*) zicea: „Iată, tânăra va lua în pântece". Acești tălmăcitori spuneau că înțelesul cuvântului ebraic *Aalma* este „tânără" și nicidecum „fecioară", așa cum „greșit" s-a pus în Septuaginta (a celor șaptezeci), unde acest verset spune: **„Iată, Fecioara va lua în pântece"**.

Prin aceste noi traduceri doreau să arate că, în urma unei traduceri greșite a cuvântului *Aalma* gândirea creștină atribuia Mariei ceva ce era cu neputință — nașterea fără sământă, când de fapt nașterea lui Hristos nu a fost defel diferită de a celorlalți oameni.

Oricum, strădania diavolească a noilor traducători a fost dată pe față, deoarece comparându-se o mulțime de versete din Sfânta Scriptură s-a văzut lămurit că înțelesul cuvântului *Aalma* este cu siguranță acela de „fecioară". Și într-adevăr, nu numai iudeii, ci chiar și păgânii, luându-se după propriile tradiții și după numeroase profeții așteptau ca Răscumpărătorul lumii să se nască dintr-o Fecioară. Iar Evangheliile arată limpede că Mântuitorul Iisus a fost născut de către o Fecioară.

„Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?" a întrebat Maria — care făgăduise să-și păstreze fecioria — pe Arhanghelul Gavriil, cel care-i vestise nașterea lui Hristos.

„Și răspunzând, îngerul i-a zis: Duhul Sfânt Se va pogorî peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu Se va chema" (*Luca 1, 34-35*).

Mai târziu, Îngerul i s-a arătat și dreptului Iosif, care voia să o lase pe Maria în ascuns, văzând că aceasta a zămislit fără să fi cunoscut nunta. Iar acestuia, Arhanghelul Gavriil i-a zis: **„Nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt"**, amintindu-i proorocia lui Isaia, cum că Fecioara va lua în pântece (*Matei 1, 18-25*).

Toiagul lui Aaron care a înmugurit, muntele umbrit din care s-a desprins piatra văzută de Nabucodonosor în primul vis tâlcuit de Proorocul Daniil, poarta închisă pe care a văzut-o Proorocul Iezechiil și multe alte proorocii din Vechiul Testament au preînchipuit nașterea din Fecioară. Așa cum la început Adam a fost creat de Cuvântul lui Dumnezeu din pământ nelucrat și neatins înainte, tot așa, și acum Cuvântul lui Dumnezeu Și-a luat trup dintr-un pântece feciorelnic, Fiul lui Dumnezeu devenind Adam cel Nou, ca astfel să îndrepte căderea în păcat a lui Adam cel dintâi (Sfântul Irineu al Lionului, *Cartea a III-a*).

Nașterea cea fără de sământă a Mântuitorului a fost și este tăgăduită doar de către cei ce tăgăduiesc Evanghelia, de vreme ce Biserica lui Hristos Îl mărturisește pe Acesta ca fiind **„întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria"**. Dar Nașterea Sa din cea pururea Fecioară a fost și este piatră de poticnire pentru cei ce se numesc pe sine creștini și care nu sunt smeriți cu duhul și nu se nevoiesc pentru a avea o viață curată. Curăția vieții Maicii Domnului a fost o dojană pentru cei necurați la cuget. Deci, pentru a se arăta că sunt creștini nu au îndrăznit să tăgăduiască faptul că Mântuitorul S-a născut din Fecioară, dar au început să răspândească învățătura cum că Maica Domnului ar fi rămas Fecioară doar *până* **„a născut pe Fiul său Cel Unul-Născut, Căruia I-a pus numele Iisus"** (*Matei 1, 25*).

„După ce L-a născut pe Iisus", spune înșelătorul învățător Helvidius în secolul al IV-lea, și ca el

mulți alții înainte și după aceea, „Maria a intrat în viața conjugală alături de Iosif, de la care a avut copii, numiți de Evanghelie frații și surorile lui Hristos". Însă cuvântul **„până"** nu arată că Maria a rămas fecioară doar până la un moment dat, ci acest cuvânt, **„până"**, împreună cu alte cuvinte care îi sunt sinonime adeseori semnifică vecia. În Sfânta Scriptură este scris despre Hristos: **„Răsări-va în zilele Lui dreptatea și mulțimea păcii, cât va fi luna"** (*Psalm 71, 7*), aceasta neînsemnând că atunci când nu va mai fi luna pe cer, la sfârșitul lumii dreptatea lui Dumnezeu va înceta a mai fi ci, mai degrabă atunci va triumfa. Și ce vrea să spună Apostolul prin cuvintele: **„Căci El trebuie să împărățească până ce va pune pe toți vrăjmașii Săi sub picioarele Sale"** (*1 Corinteni 15, 25*)? Împărăți-va oare Domnul numai până ce dușmanii Săi vor fi sub picioarele Sale? Iar David, în a patra cântare a treptelor spune: **„Iată, precum sunt ochii robilor la mâinile stăpânilor lor, precum sunt ochii slujnicei la mâinile stăpânei sale, așa sunt ochii noștri către Domnul Dumnezeul nostru, până ce Se va milostivi spre noi"** (*Psalm 122, 2*). Așadar, Proorocul va avea ochii ațintiți la Dumnezeu numai până va fi miluit, iar odată dobândită mila lui Dumnezeu își va întoarce ochii de la El înspre pământ? Mântuitorul în Evanghelie le spune Apostolilor: **„Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului"** (*Matei 28, 20*). Așadar, după sfârșitul acestui veac Domnul nu va mai fi cu ucenicii Săi, iar când aceștia vor sta în douăsprezece tronuri judecând cele douăsprezece seminții ale lui

Israel nu vor mai fi în părtășie cu El? (Fericitul Ieronim, *Despre pururea-fecioria Maicii Domnului*)

Este de asemenea greșit să credem că frații și surorile lui Iisus au fost copiii Preasfintei Maicii Sale. **„Frații"** și **„surorile"** au câteva înțelesuri complet diferite. Arătând o legătură de rudenie sau o apropiere sufletească între anumite persoane, aceste cuvinte sunt folosite uneori într-un sens mai larg, alteori într-un sens mai restrâns. În ambele cazuri sunt numiți frați sau surori cei care au același tată și aceeași mamă, ori numai același tată sau aceeași mamă; sau chiar dacă nu au avut aceeași tați sau aceleași mame, dacă părinții lor, devenind văduvi s-au căsătorit (copiii devenind astfel frați vitregi); sau dacă părinții lor sunt rude foarte apropiate.

Nicăieri în Sfânta Scriptură nu se poate citi că cei ce sunt numiți frați și surori ai lui Iisus au fost sau erau considerați frați sau surori după Mama Sa. Dimpotrivă, se știa că Iacov și ceilalți dimpreună cu el erau fiii lui Iosif, logodnicul Mariei care era văduv, având copii de la cea dintâi nevastă (Sfântul Epifanie al Ciprului, *Panarion*, 78). De asemenea, sora Maicii Domnului, Maria soția lui Cleopa, cea care a stat cu ea sub Cruce (*Ioan 19, 25*) a avut și ea copii care, în virtutea unei atât de strânse legături de rudenie, pe drept cuvânt puteau fi numiți frații și surorile Domnului. Iar aceea că așa-zișii „frați" și „surori" ale Domnului nu erau de fapt frați și surori după mamă, este arătat și dintru aceea că Hristos a încredințat-o pe Maica Sa mai înainte de a-și da duhul pe Cruce celui mai iubit dintre ucenicii Săi,

anume lui Ioan. De ce ar fi făcut-o, dacă Maica Sa ar fi avut și alți copii înafară de El? Aceia ar fi putut avea grijă de ea. Dar fiii lui Iosif, așa-zisul tată al lui Iisus nu s-au socotit datori să poarte grija mamei vitrege, sau cel puțin nu i-au arătat Maicii Domnului o asemenea dragoste cum au copiii pentru părinții lor și așa cum i-a arătat Sfântul Ioan.

Așadar, citirea cu multă luare-aminte a Sfintei Scripturi vădește netemeinicia celor ce tăgăduiesc pururea-fecioria Maicii Domnului, rușinându-i pe ei și învățăturile lor.

IV

Erezia nestoriană și cel de-al treilea Sinod ecumenic

CÂND TOȚI cei care au îndrăznit să hulească împotriva sfințeniei și curăției Preasfintei Fecioare Maria au fost aduși la tăcere, vrăjmașii au încercat să-i știrbească cinstirea ce i se aducea ca Maică a lui Dumnezeu. În secolul al V-lea Arhiepiscopul Constantinopolului, Nestorie începea să predice poporului o învățătură nouă, potrivit căreia Maria nu ar fi născut decât numai pe omul Iisus, în Care mai apoi Dumnezeu Și-ar fi făcut sălaș și ar fi locuit în El ca într-un templu. La început i-a îngăduit numai unui preot al său, Atanasie să propovăduiască unele ca acestea, dar mai apoi a început el însuși să propovăduiască în biserică această străină învățătură, cum că nimeni nu ar trebui să o numească pe Maria „Născătoare de Dumnezeu", de vreme ce ea nu născuse pe Dumnezeu-Omul. Nestorie socotea că pentru sine este înjositor să se închine unui prunc înfășat în scutece și dormind într-o iesle.

Asemenea predici au stârnit scandal pretutindenea în lume și au întinat curăția dreptei credințe, mai întâi la Constantinopol, iar mai apoi peste tot unde ajungea vestea despre această nouă învățătură. Sfântul Proclu (ucenicul Sfântului Ioan Hrisostom), care în acea vreme era episcop al Ciziciului, iar mai apoi Arhiepiscop al Constantinopolului a ținut o predică,

de față fiind și Nestorie, predică în care mărturisea cu tărie că Fiul lui Dumnezeu a luat trup omenesc din Fecioara, care este, așadar cu adevărat „Theotokos" (Născătoare de Dumnezeu), căci încă din preacuratul ei pântece Dumnezeirea a fost unită cu Pruncul zămislit de la Duhul Sfânt; iar acest Prunc, chiar dacă a fost născut de Preacurata doar după firea Sa omenească, totuși încă de la naștere a fost Dumnezeu adevărat și om adevărat.

Dar Nestorie a tăgăduit cu încăpățânare lepădarea de străina sa învățătură, susținând că trebuie să se facă deosebire între Iisus și Fiul lui Dumnezeu, Maria neputând fi deci numită „Theotokos" (Născătoare de Dumnezeu), ci „Hristotokos" (Născătoare de Hristos), de vreme ce Iisus nu a fost decât Uns al lui Dumnezeu (Hristos sau Mesia), așa cum fuseseră și cei din vechime, Proorocii, dar întrecându-i pe aceia în deplinătatea unirii cu Dumnezeu. Învățătura lui Nestorie devenea astfel o tăgăduire a întregii iconomii a Mântuirii, căci dacă Preacurata nu este Născătoare de Dumnezeu, atunci Cel ce a primit pentru noi Patimile și Crucea nu a fost Dumnezeu, ci un simplu om.

Sfântul Chiril care pe atunci era în scaunul Arhiepiscopiei Alexandriei, aflând despre învățătura lui Nestorie și despre tulburarea pe care acesta a făcut-o în Biserica din Constantinopol i-a trimis acestuia o scrisoare prin care încerca să-l convingă să păstreze învățătura pe care Biserica o mărturisea de la întemeierea ei și să nu schimbe sau să adauge nici o înnoire la această învățătură. Pe lângă aceasta, Sfântul Chiril a mai scris și preoților și poporului

din Constantinopol, îndemnându-i să stea neclintiți în credința ortodoxă, fără a le fi teamă de prigonirile ce le va porni Nestorie împotriva celor ce nu se învoiesc cu învățătura lui. De asemenea, Sfântul Chiril i-a mai scris și Papei Celestin, la Roma care împreună cu credincioșii păstoriți de el stăteau tari în credința ortodoxă.

La rândul său, Papa Celestin i-a scris lui Nestorie, chemându-l să-i învețe pe oameni credința ortodoxă, iar nu a sa. Dar Nestorie a rămas surd la toate acestea, pretinzând că ceea ce învăța el *era* credința ortodoxă, cei ce nu recunoșteau aceasta fiind numiți de el eretici. Sfântul Chiril i-a scris din nou lui Nestorie, alcătuind douăsprezece anatematisme, în care erau arătate în douăsprezece articole cele mai de seamă deosebiri dintre credința ortodoxă și ceea ce învăța Nestorie și aruncând anatema asupra celui ce ar fi nesocotit și nu ar fi primit chiar și numai un singur articol din cele douăsprezece anatematisme.

Nestorie a respins pe de-a-ntregul cele douăsprezece articole întocmite de Sfântul Chiril, alcătuind la rându-i o scriere în douăsprezece articole în care făcea arătată învățătura pe care o propovăduia, aruncând anatema asupra celor ce nu o primeau. Primejdia ce se ridica asupra credinței dreptslăvitoare era din ce în ce mai mare. Sfântul Chiril a trimis atunci câte o scrisoare împăratului Teodosie cel Tânăr, soției sale Evdochia și surorii acestuia, Pulheria cu cererea de a se preocupa mai îndeaproape de această situație și de a stăvili erezia.

S-a hotărât atunci convocarea unui sinod ecumenic la care ierarhii adunați de la toate marginile lumii să hotărască dacă învățătura propovăduită de Nestorie este sau nu este ortodoxă. Pentru locul unde urma să se adune ce de-al III-lea Sinod ecumenic a fost aleasă cetatea Efesului, în care au locuit odată Preasfânta Fecioară dimpreună cu Sfântul Ioan Teologul. Sfântul Chiril i-a adunat pe episcopii Egiptului împreună cu care a călătorit pe mare până la Efes. Din Antiohia a venit Ioan, Arhiepiscopul Antiohiei, dimpreună cu episcopii bisericilor din Răsărit. Episcopul Romei, Sfântul Celestin nu a putut fi de față la acest Sinod și l-a rugat pe Sfântul Chiril să apere credința ortodoxă, trimițând în locul său doi episcopi dimpreună cu un preot din Biserica Romei, Filip, cărora le-a dat îndrumări precise despre ce urmează să spună. De asemenea, la Efes au mai venit Nestorie, episcopii din cetățile de pe lângă Constantinopol, precum și episcopii din Palestina, Asia Mică și Cipru.

În ziua a zecea a calendelor lui iulie, după calendarul roman, adică 22 iunie 431, în Biserica Sfintei Fecioare Maria din Efes a avut loc adunarea episcopilor sub conducerea Arhiepiscopului Alexandriei, Sfântul Chiril și a Episcopului Efesului, Memnon. În mijlocul lor era așezată o Evanghelie, semn că Sinodul era condus nevăzut de Însuși Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Mai întâi s-a citit Simbolul Credinței care a fost alcătuit la primele două sinoade a toată lumea. Apoi a fost dată citirii *Proclamația Imperială* de către trimișii împăraților

Teodosie și Valentinian care cârmuiau în vremea aceea cele două părți ale Imperiului.

Odată acestea terminate, a început citirea scrisorilor lui Chiril și Celestin către Nestorie, precum și răspunsul lui Nestorie. Sinodul, prin gurile participanților a arătat învățătura lui Nestorie ca neadevărată și a osândit-o, lipsindu-l pe Nestorie de demnitatea episcopală. Această hotărâre a fost întărită printr-un *Act sinodal*, semnat de aproape 160 de episcopi care au fost de față. Dar, de vreme ce unii dintre ei țineau locul și altor episcopi care nu au putut fi acolo, în fapt actul sinodal a fost semnat de mai mult de 200 de episcopi care-și aveau scaunele episcopale în toate părțile Bisericii din acea vreme și care au mărturisit astfel credința ce se păstra din vechime în cetățile lor.

Așadar, acest act al sinodului a fost glasul Bisericii Sobornicești care a mărturisit cu tărie că Hristos, născut fiind din Fecioară este Dumnezeu adevărat Care S-a făcut om. Iar, întrucât Preacurata Fecioară a dat naștere unui Om adevărat, care în același timp era și Dumnezeu adevărat cu dreptate este a fi cinstită ca „Theotokos" (Născătoare de Dumnezeu).

La sfârșitul adunării din acea zi acest act a fost deîndată citit poporului care aștepta nerăbdător la porțile bisericii. Întreg Efesul s-a umplut de bucurie când a aflat că cinstirea Maicii Domnului a rămas neștirbită. Bucuria a fost cu atât mai mare cu cât Maica Domnului s-a bucurat de o cinstire cu totul aparte în această cetate unde a locuit în timpul vieții ei pământești și a cărei ocrotitoare a devenit după

trecerea sa la locașurile cele veșnice. Odată ce *Actul sinodal* a fost pus la vedere în tot Efesul, oamenii i-au întâmpinat plini de veselie pe Părinți când seara aceștia au ieșit din biserica unde avusese loc adunarea. I-au însoțit cu făclii aprinse și cu cădelnițele cu tămâie arzând. Pretutindenea se puteau auzi glasuri pline de bucurie slăvind pe Maica Domnului și lăudându-i pe Părinții care i-au apărat numele împotriva ereticilor.

Sinodul a mai avut încă cinci adunări: pe 10 și 11 Iunie, pe 16, 17 și 22 Iulie și pe 31 August (după calendarul roman). La aceste adunări au fost luate, în șase canoane măsuri împotriva celor ce ar fi îndrăznit să propovăduiască învățătura lui Nestorie și să schimbe hotărârile Sinodului din Efes.

La plângerea episcopilor Ciprului împotriva pretențiilor episcopului Antiohiei, Sinodul a hotărât ca Biserica Ciprului să își păstreze autocefalia pe care a moștenit-o încă de la Sfinții Apostoli, și ca, îndeobște, „nici unul dintre preaiubitorii de Dumnezeu episcopi să nu cuprindă altă eparhie, care nu a fost mai demult și dintru început sub mâna lui sau a celor dinaintea lui..., ca să nu se calce canoanele Părinților și nici sub cuvânt de lucrare sfințită, să se furișeze trufia stăpânirii lumești, și să nu trecem cu vederea că pierdem câte puțin slobozenia pe care ne-a dăruit-o nouă cu sângele Său Domnul nostru Iisus Hristos, Izbăvitorul tuturor oamenilor"[1].

[1] Vezi canonul 8 al Sinodului al treilea ecumenic, în *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, ediție îngrijită de Arhid. Prof. Dr. Ioan Floca, Sibiu, 1993, pp. 75-76.

Sinodul a mai întărit osândirea pelagianismului care învăța că omul se poate mântui prin propriile sale puteri, fără a avea nevoie de ajutorul harului lui Dumnezeu. De asemenea, s-au mai luat unele hotărâri care se refereau la conducerea bisericilor și s-au trimis scrisori tuturor episcopilor care nu au luat parte la adunările sinodale, înștiințându-i de hotărârile luate și chemându-i să păzească învățătura dreptei credințe și pacea Bisericii. În același timp Sinodul a hotărât că învățătura Bisericii a fost pe deplin cuprinsă în Simbolul de credință niceo-constantinopolitan, de aceea nu a mai alcătuit o altă învățătură de credință, interzicând ca și pe viitor „să se întocmească o altă credință", adică să se alcătuiască alte Simboluri ale Credinței sau să se facă schimbări în învățătura de credință care a fost hotărnicită la al II-lea Sinod a toată lumea.

Această din urmă hotărâre a fost încălcată câteva veacuri mai târziu de creștinii din Apus când, la început în locuri răsfirate, iar apoi în întreaga biserică Romană s-a adăugat la Simbolul niceo-constantinopolitan învățătura că Duhul Sfânt purcede „și de la Fiul". Această formulă a fost aprobată de papii romani din secolul al XI-lea, chiar dacă până atunci înaintașii lor, începând cu Sfântul Celestin au păzit cu scumpătate hotărârea celui de-al treilea Sinod ecumenic din Efes.

În acest chip pacea tulburată de Nestorie s-a așternut încă o dată în Biserică, dreapta credință a fost din nou apărată, iar mincinoasele învățături osândite.

Sinodul ce a avut loc la Efes este pe bună dreptate socotit ecumenic, fiind așezat pe aceeași treaptă cu Sinoadele de la Niceea și de la Constantinopol, care

l-au precedat. La Efes s-au adunat trimișii întregii Biserici. Hotărârile luate aici au fost recunoscute de întreaga Biserică „de la un capăt la altul al lumii". Aici a fost mărturisită învățătura păstrată de pe vremea Sfinților Apostoli. Sinodul nu a întocmit o învățătură nouă, ci a mărturisit adevărul pe care unii au încercat să îl înlocuiască printr-o născocire, a hotărnicit cu amănunțime mărturisirea Dumnezeirii lui Hristos Care S-a născut din Fecioară. Credința și judecata Bisericii asupra acestei chestiuni a fost acum lămurit arătată, în așa fel încât nimeni să nu mai poată aduce în Biserică mincinoase plăsmuiri. Pe viitor se vor mai putea ivi alte lucruri în care să fie nevoie de hotărârea întregii Biserici, dar niciodată nu se va mai naște îndoiala *dacă Iisus Hristos a fost sau nu Dumnezeu.*

Sinoadele care s-au ținut mai apoi au urmat întocmai hotărârile Sinoadelor de dinaintea lor. Nu au mai întocmit nici un alt Simbol de credință diferit de cel niceo-constantinopolitan, ci doar au adus lămuriri asupra lui. La cel de-al III-lea Sinod ecumenic s-a mărturisit cu tărie *învățătura Bisericii despre Maica Domnului.* Înainte vreme, Părinții au osândit pe cei ce îndrăzniseră să pângărească neprihănita viață a Maicii Domnului. Iar acum despre cei ce au încercat să știrbească cinstirea ce i se aducea, s-a spus tuturor: „Cel care nu-L mărturisește pe Emanuel Dumnezeu adevărat și prin urmare pe Preasfânta Fecioară ca fiind Theotokos (Născătoare de Dumnezeu), deoarece ea a născut cu trupul pe Cuvântul Care este de la Dumnezeu-Tatăl, și care S-a întrupat să fie anatema". (*Întâia anatematismă a Sfântului Chiril al Alexandriei*).

V

Încercarea iconoclaștilor de a micșora slava Împărătesei Cerurilor și cum au fost ei rușinați

După cel de-al treilea Sinod a toată lumea, creștinii atât în Constantinopol, cât și în celelalte părți ale Imperiului, au început a cere cu și mai multă putere mijlocirea Maicii Domnului, iar nădejdile puse în rugăciunile ei nu au fost zadarnice. Maica Domnului a fost ajutătoarea nenumărator suferinzi, necăjiți și a multora aflați în nenorociri. De multe ori a pus pe fugă dușmanii care împresurau Constantinopolul, arătându-se astfel ca apărătoare preaputernică a cetății, oarend chiar arătând în chip văzut Sfântului Andrei cel nebun pentru Hristos, minunatul ei Acoperământ întinzându-se asupra credincioșilor ce stăruiau noaptea în rugăciune în biserica din Vlaherne.

Împărăteasa Cerurilor le-a dăruit biruințe în bătălii împăraților bizantini care obișnuiau să poarte cu dânșii în luptă Icoana Maicii Domnului Hodighitria. Tot ea i-a întărit și pe pustnicii și nevoitorii care se luptau împotriva patimilor și a slăbiciunilor firii omenești căzute. Ea este aceea care i-a luminat și i-a îndrumat pe Sfinții Părinți ai Bisericii, printre care s-a aflat și Sfântul Chiril al Alexandriei atunci când

acesta s-a îndoit de sfințenia și curățenia Sfântului Ioan Gură de Aur[2].

Preacurata Fecioară este aceea care a pus în gura cântăreților Bisericii cântări și imne preaminunate, adesea făcând să le meargă vestea unora dintre acei care înainte nu aveau darul cântării, dar care au fost lucrători smeriți, cum s-a întâmplat și cu Sfântul Roman Melodul. Este dar de mirare cum creștinii se sârguiau să slăvească numele celei ce neîncetat se ruga pentru ei? Întru cinstirea ei au fost rânduite zile de praznic, ei i-au fost închinate mulțime de imne și de cântări, iar slăvită icoana sa era cinstită pretutindenea.

Dar răutatea stăpânitorului acestui veac i-a într-armat pe fiii pierzării spre a porni încă o dată lupta împotriva lui Emanuel și a Preacuratei Sale Maici, în același Constantinopol care preaslăvea acum, așa cum înainte o făcuse Efesul pe Maica Domnului ca pe o neînfruntată apărătoare a sa. Neîndrăznind la început să hulească fățiș împotriva Celui ce a biruit pe tatăl lor diavolul, au încercat a micșora slava ce i se aducea Maicii lui Dumnezeu oprind cinstirea icoanelor Mântuitorului și a prietenilor Săi, numind acest lucru „închinare la idoli". Dar Maica Domnului i-a întărit mai ales în acele zile grele pe cei ce aveau râvnă în lupta ce o duceau pentru apărarea cinstirii icoanelor, arătând multe semne și minuni prin icoanele sale și vindecând mâna Sfântului

[2] Vezi *Minunata împăcare a Sfântului Chiril al Alexandriei cu Sfântul Ioan Gură de Aur* din finalul cărții de față.

Ioan Damaschinul, cel care a așternut pe hârtie multe scrieri spre apărarea icoanelor[3].

Dar prigonirea celor care cinsteau sfintele icoane și pe Sfinți s-a sfârșit încă o dată cu o biruință a credinței ortodoxe, căci cinstirea adusă icoanelor se răsfrânge asupra celor zugrăviți într-însele; iar Sfinții lui Dumnezeu sunt cinstiți ca și prieteni ai Lui pentru Duhul Sfânt Care S-a sălășluit întru ei, după cuvintele Psalmistului care zice: **„Iar eu am cinstit foarte pe prietenii Tăi"** (*Psalm 138, 8*). Preacurata Maică a lui Dumnezeu a fost slăvită în cer și pe pământ iar ea, prin sfintele sale icoane, chiar în zilele când acestea erau supuse batjocurii vrăjmașilor a arătat atât de multe minuni, încât și astăzi, întru căință ne aducem aminte de ele. Cântarea **„De Tine se bucură ceea ce ești plină de dar toată făptura"** și Icoana Maicii Domnului Tricheirusa (cu trei mâini) ne reamintesc de vindecarea minunată a Sfântului Ioan Damaschinul dinaintea acestei icoane; iar povestea Icoanei Maicii Domnului Portărița de la mănăstirea atonită Iviron ne spune despre minunata întâmplare care a făcut ca văduva la care fusese această icoană înainte, să voiască mai bine a o arunca în mare, decât a o da pe mâna vrăjmașului.

Nici o prigoană împotriva celor care cinsteau pe Maica Domnului și toate cele ce țineau de pomenirea ei nu a putut micșora în vreun fel dragostea pe care creștinii o purtau Celei care era „Rugătoare caldă".

[3] Vezi *Minunea preaslăvită săvârșită de Maica Domnului asupra Sfântului Ioan Damaschin* din finalul cărții de față.

Acum s-a hotărât ca fiecare cântare din dumnezeieștile slujbe să se încheie cu un imn sau vers în cinstea Maicii Domnului (așa numitele *Theototokia*). De multe ori în timpul anului, creștinii din toate părțile lumii se adună în biserici așa cum se adunau și înainte, spre a o ruga, spre a-i mulțumi pentru toate binefacerile pe care le-a arătat și spre a-i cere milă Maicii lui Dumnezeu.

Dar putea vrăjmașul creștinilor, diavolul care **„umblă, răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită"** (*1 Petru 5, 8*) să rămână un privitor nepăsător al slavei celei Preacurate? Putea să se recunoască înfrânt și să înceteze a se lupta împotriva adevărului, folosindu-se de cei care-i împlinesc voia? Și așa, când întreaga zidire răsuna de vestea cea bună a credinței în Hristos, când în tot locul era chemat numele Preasfintei Născătoare, când lumea întreagă s-a umplut cu biserici, când casele creștinilor erau împodobite cu sfinte icoane, atunci a apărut și a început să se răspândească o nouă și mincinoasă învățătură despre Maica Domnului. Această învățătură este primejdioasă prin aceea că mulți nu pot vedea cu repeziciune în ce măsură strică adevărata cinstire a Maicii Domnului.

VI

Râvnă fără cunoștință

(Romani 10, 2)

Stricarea de către latini, prin nou închipuita dogmă a „Imaculatei Concepții" a adevăratei cinstiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Maria

CÂND ACEIA care au încercat să prihănească viața neprihănită a Preacuratei Fecioare au fost făcuți de ocară în același chip cu aceia care îi tăgăduiseră pururea-fecioria, cu aceia care îi lepădaseră cinstea ei de Maică a lui Dumnezeu și cu aceia care i-au defăimat icoanele, atunci când slava Maicii lui Dumnezeu lumina întreaga făptură, a apărut o învățătură care părea că o proslăvește pe Pururea Fecioara Maria, dar care cu adevărat *îi tăgăduia toate virtuțile*.

Această învățătură numită a Imaculatei Concepții a Fecioarei Maria, a fost primită de către următorii tronului papal al Romei. În ea se spune că „Preabinecuvântata Fecioară Maria din chiar primul moment al conceperii sale, printr-o grație specială a Atotputernicului Dumnezeu și printr-un privilegiu special pentru viitoarele merite ale lui Isus Cristos, Salvatorul neamului omenesc a fost păstrată scutită de toată necurăția păcatului originar" (*Bula Papală* a Papei Pius al IX-lea, referitoare la noua dogmă). Cu

alte cuvinte, Maica Domnului a fost ferită de păcatul strămoșesc de la chiar zămislirea sa prin harul lui Dumnezeu, ajungând astfel într-o stare în care îi era cu neputință de a mai avea păcate personale.

Creștinii nu au mai auzit de aceste lucruri înainte de secolul al IX-lea, când abatele de Cordoba, Paschasius Radbertus a adus în discuție pentru prima dată faptul că Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a fost zămislită fără păcatul strămoșesc. Începând cu secolul al XII-lea, această idee a prins rădăcini și a început să se răspândească tot mai mult între clerul și mulțimea credincioșilor bisericii din Apus care căzuseră deja din sânul Bisericii Sobornicești, pierzând prin aceasta darul Duhului Sfânt.

Orișicum, aceasta nu înseamnă că toți credincioșii bisericii Romane s-au învoit cu această nouă învățătură. Au fost deosebiri de păreri chiar și printre cei mai vestiți teologi ai Occidentului, considerați stâlpii bisericii Latine. Toma d'Aquino și Bernard de Clairvaux tăgăduiau această dogmă într-un mod hotărât, în timp ce Dun Scot o apăra. De la învățători, această dezbinare și neînțelegere a fost preluată de învățăceii lor. Călugării dominicani, urmându-l pe învățătorul lor Toma d'Aquino predicau împotriva Imaculatei Concepții, în timp ce următorii lui Dun Scot, franciscanii se străduiau să o răspândească pretutindenea. Lupta între aceste două curente a continuat timp de mai multe secole, atât într-una, cât și în cealaltă dintre tabere găsindu-se persoane considerate între catolici ca fiind autorități puternice ale bisericii.

Nu se găsea, de asemenea nici un sprijin în limpezirea acestei poticniri nici prin vedeniile pe

care mulți oameni mărturisiseră că le-au fost trimise de sus. O anume Bridget, călugăriță suedeză din secolul al XIV-lea, vestită în timpurile ei în biserica Romei povestea în scrierile sale despre aparițiile Maicii Domnului care a înștiințat-o nemijlocit că a fost zămislită „imaculat", lipsită de păcatul strămoșesc. Dar o altă nevoitoare, contemporană ei, mai bine cunoscuta Caterina de Sienna spunea că în zămislirea sa, Maica Domnului a participat la păcatul strămoșesc, încredințare pe care Caterina o căpătase în urma unei descoperiri venită de la însuși Hristos[4].

Așadar, pentru mult timp credincioșii bisericii Romane nu au putut nici pe baza tratatelor teologice, nici pe cea a descoperirilor miraculoase care se contraziceau una pe alta, să-și dea seama de ce parte se găsește adevărul. Papii Romei până la Sixtus al IV-lea (sfârșitul secolului al XV-lea) au rămas înafara acestei dezbinări și numai acest papă în 1475 a îngăduit o slujbă în care învățătura Imaculatei Concepții era arătată în chip lămurit, pentru ca la câțiva ani după aceasta să se opună osândirii unora care credeau în Imaculata Concepție. Dar, chiar și Sixtus al IV-lea nu era încă hotărât să mărturisească această învățătură ca învățătura neclintită a Bisericii; ba mai mult, pe de-o parte s-a opus osândirii celor ce credeau în Imaculata Concepție, iar pe de altă parte nu i-a osândit nici pe cei care nu credeau în acest fel.

[4] Vezi cartea Protoiereului A. Lebedev, *Differences in the Teaching on the Most Holy Mother of God in the Churches of East and West.*

Între timp, dogma Imaculatei Concepții își găsea noi și noi părtași între cei ce erau în biserica Latină, iar pricina era că le părea acelora că sunt mai evlavioși și mai bineplăcuți Maicii Domnului, dăruindu-i acesteia o cinstire cât mai mare cu putință. Strădania oamenilor de a o preaslăvi ca Mijlocitoare Cerească pe de-o parte, pe de altă parte căderea teologilor occidentali în speculații abstracte care duceau doar la un adevăr părelnic (scolasticismul) și, în cele din urmă sprijinul oferit acestei învățături de papii romani de după Sixtus al IV-lea, toate acestea au dus la aceea că ideile privitoare la Imaculata Concepție, idei exprimate pentru prima oară de Paschasius Radbertus în secolul al IX-lea deveniseră încredințare desăvârșită a bisericii Latine în secolul al XIX-lea. Rămânea doar proclamarea acestora ca fiind învățătura bisericii, ceea ce a și fost făcut de către Papa Pius al IX-lea în timpul unei ceremonii solemne din 8 decembrie 1854, când a afirmat că Imaculata Concepție a Preasfintei Fecioare este o dogmă a bisericii Romane.

În acest fel biserica Romei a mai adăugat o abatere de la învățătura dreaptă pe care și ea la rându-i o mărturisise înainte de a se rupe de Biserica Sobornicească și Apostolească, a cărei credință a fost păstrată până acum, neștirbită și neschimbată, de către Biserica Ortodoxă. Proclamarea noii dogme a mulțumit marea mulțime a credincioșilor catolici care, în simplitatea lor au crezut că aceasta va sluji la o mai mare cinstire adusă Maicii lui Dumnezeu, făcându-i prin această mărturisire un neprețuit dar. A satisfăcut de asemenea și slava deșartă a teologilor

occidentali care au scornit și au apărat această învățătură. Dar înainte de toate, proclamarea acestei noi dogme a fost aducătoare de foloase tronului papal însuși de vreme ce, proclamând prin autoritatea sa o dogmă nouă a bisericii, chiar dacă a ascultat de părerile episcopilor bisericii Catolice papa și-a însușit în mod deschis prin acest simplu act dreptul de a schimba învățătura bisericii Romane, și de a-și așeza propriul său glas deasupra mărturiei Sfintelor Scripturi și a Sfintei Tradiții. O deducție firească a acestor lucruri este faptul că papii Romei au fost infailibili în ceea ce privește credința, după cum acest lucru a și fost proclamat de către același Papă Pius al IX-lea tot ca și o dogmă a bisericii Catolice, în 1870.

În acest chip era schimbată învățătura bisericii Apusene după ce a căzut din comuniunea cu Biserica cea adevărată. Au fost introduse noi și noi învățături, gândind că prin acestea va fi mult mai slăvit Adevărul, dar în realitate nefăcând altceva decât să-L nimicească. În timp ce Biserica Ortodoxă, cu smerenie mărturisește învățătura primită de la Hristos însuși și de la Sfinții Apostoli, biserica Romei îndrăznește să adauge lucruri noi acestei învățături, de multe ori datorită râvnei fără cunoștință (*după Romani 10, 2*), alteori datorită căderilor în superstiții ori în **„împotrivirile științei mincinoase"** (*1 Timotei 6, 20*). Și nici nu putea fi altfel, căci aceea că **„porțile iadului nu o vor birui"** (*Matei 16, 18*) a fost făgăduită numai și numai Bisericii celei Adevărate și Sobornicești; dar pentru cei ce s-au îndepărtat de ea se vor împlini cuvintele: **„Precum mlădița nu poate să aducă roadă de la sine, dacă nu**

rămâne în viță, tot așa nici voi dacă nu rămâneți în Mine" (*Ioan 15, 4*).

Este adevărat că în definiția noii dogme se spune că nu s-a statornicit o nouă învățătură, ci a fost proclamat ca aparținând Bisericii ceea ce fusese dintotdeauna în Biserică și ceea ce ținuseră mulți dintre Sfinții Părinți, din ale căror scrieri sunt citate unele fragmente. Dar toate textele Sfinților Părinți citate vorbesc numai despre preasfințenia Pururea Fecioarei și despre neprihănirea sa, dându-i o mulțime de nume care să-i arate neprihănirea și starea sa duhovnicească înaltă; însă niciunde în aceste citate nu se află vreun cuvânt care să vorbească despre neprihănirea zămislirii sale. Ba mai mult, aceiași Sfinți Părinți afirmă în alte locuri că singur Hristos este cu desăvârșire lipsit de orice păcat, în timp ce toți ceilalți muritori, fiind născuți din Adam poartă un trup supus legii păcatului.

Nimeni dintre Sfinții Părinți de dinainte nu a afirmat vreodată că Dumnezeu, într-un chip cu totul minunat ar fi curățit-o pe Fecioara Maria încă pe când aceasta se afla în pântece, mulți chiar arătând că Pururea Fecioara, asemeni tuturor celorlalți oameni a avut de purtat lupta împotriva firii căzute, păcătoase, dar că a biruit orice ispită și a fost mântuită de către Dumnezeiescul său Fiu.

Și teologii catolici spun că Pururea Fecioara Maria a fost mântuită de către Hristos. Dar ei înțeleg prin aceasta aceea că Maria a fost ferită de împărtășirea păcatului strămoșesc în vederea meritelor viitoare ale lui Hristos (*Bula Papală despre Dogma Imaculatei Concepții*).

Potrivit învățăturii lor, Pururea Fecioara a primit mai înainte darul pe care Hristos l-a făcut celorlalți oameni prin Patimile și Moartea Sa pe lemnul Sfintei Cruci. Mai mult, vorbind despre chinul prin care a trecut Maica Domnului atunci când a stat sub Crucea iubitului său Fiu și, îndeobște despre suferința de care a fost plină viața Maicii Domnului, aceiași teologi le consideră ca un adaos la pătimirile lui Hristos, zicând astfel că Maica Domnului este *Co-Răscumpărătoarea* noastră. Potrivit unui teolog catolic, „Maria este împreună-lucrătoare cu Răscumpărătorul nostru ca și Co-Răscumpărătoare"[5]. „În actul răscumpărării ea, într-un anume fel L-a ajutat pe Cristos" (*Catehismul* Dr-ului Weimar). „Maica Domnului — scrie Dr. Lenz în a sa *Mariologie* — a purtat povara martiriului său, nu atât cu curaj, cât cu bucurie, chiar dacă având inima frântă". Din acest motiv, ea este „o completare a Sfintei Treimi" și, „așa cum Fiul său este singurul Mijlocitor ales de Dumnezeu între majestatea Sa ofensată și omenirea păcătoasă, exact în același mod, singura Mijlocitoare pusă de El între Fiul Său și noi este Fericita Fecioară". „Sub trei aspecte — ca Fiică, Mamă și Aleasă a lui Dumnezeu — Fecioara Maria este înălțată la o anumită egalitate cu Tatăl, la o anumită superioritate asupra Fiului, la o anumită apropiere de Spiritul Sfânt" (*Imaculata Concepție*, Malou Episcopul de Bourges).

Așadar, potrivit învățăturii reprezentanților teologiei latine, în lucrarea de răscumpărare a neamului omenesc

[5] Vezi Lebedev, op. cit., p. 273.

Pururea Fecioara Maria este pusă pe aceeași treaptă cu Însuși Mântuitorul și este înălțată la starea de egalitate cu Dumnezeu. Cred că nimeni nu ar putea merge mai departe de atât. Iar dacă toate acestea nu au fost încă definitiv formulate ca dogmă a bisericii Romane totuși, făcând primul pas pe această cale, Papa Pius al IV-lea a arătat direcția de urmat pentru viitoarea dezvoltare a învățăturii recunoscute de către biserica sa și a întărit, indirect mai sus citata învățătură despre Pururea Fecioara Maria.

În acest fel, biserica Romană, în strădaniile sale de a-i aduce Maicii Domnului o cât mai mare cinstire merge pe calea zeificării ei. Iar dacă acum voci cu autoritate în biserică o numesc pe Fecioara „completare" a Sfintei Treimi, ne putem aștepta ca Maica Domnului să fie adorată asemeni lui Dumnezeu.

Pe această cale merg și anumiți gânditori din timpurile noastre aparținând Bisericii Ortodoxe, dar care își clădesc un nou sistem teologic având drept fundament dogmatic învățătura despre Sofia — care este Înțelepciunea —, ca o energie deosebită ce unește pe Dumnezeu cu creația. Asemeni celorlalți și ei, dezvoltând învățătura despre demnitatea Maicii Domnului vor să vadă în ea o Esență, așezată într-un anume fel la mijlocul distanței dintre Dumnezeu și om. În anumite privințe sunt mult mai moderați decât teologii latini, dar în altele, dacă vă vine să credeți i-au lăsat cu mult în urmă. Căci în timp ce neagă Imaculata Concepție și lipsa păcatului strămoșesc la Maica Domnului, aceștia învață că a fost slobodă de orice păcat personal, văzând în ea o

mijlocitoare între om și Dumnezeu, asemeni lui Hristos: în Persoana lui Hristos a venit printre oameni a doua Persoană a Sfintei Treimi, Cuvântul mai dinainte de veci, Fiul lui Dumnezeu, pe când în Fecioara este arătat Duhul Sfânt.

Folosindu-ne de cuvintele unuia dintre cei ce propovăduiesc această învățătură, atunci când Sfântul Duh a venit și s-a sălășluit în Fecioara Maria aceasta a dobândit „o viață diadică, omenească și dumnezeiască; iar că ea a fost complet îndumnezeită este din pricină că în ființa sa ipostatică s-a revelat în mod viu, creator Duhul Sfânt". „Ea este o manifestare completă a Celui de-al Treilea Ipostas", „o făptură creată, dar în același timp fără a mai fi creată"[6]. Această strădanie spre zeificarea Maicii Domnului se vede înainte de toate în Apus unde, în același timp o sumedenie de secte cu caracter protestant, împreună cu marile curente protestante — luteranismul și calvinismul —, care în general desconsideră cinstirea Maicii Domnului și chemarea numelui ei în ajutor, se bucură de o mare popularitate.

Dar putem să le răspundem acestora cu cuvintele Sfântului Epifanie al Ciprului: „În amândouă aceste erezii sălășluiește aceeași vătămătură: atunci când oamenii nesocotesc cinstirea Maicii lui Dumnezeu și atunci când, dimpotrivă o slăvesc mai mult decât îi este cuvenit în chip propriu" (*Panarion*, „Împotriva Colyridienilor"). Acest Sfânt Părinte îi ceartă pe aceia care aproape că îi aduc Pururea Fecioarei

[6] Serghei Bulgakov, *The Unburnt Bush*, 1927, p. 154, 175, 191.

închinare ca lui Dumnezeu: „Să fie cinstită Maica Domnului, dar singur lui Dumnezeu să I se aducă închinare" (Idem). «Deși Maria a fost vas ales al lui Dumnezeu, totuși ea a fost femeie prin fire, cu nimic deosebită de ceilalți. Și chiar dacă în viața Maicii Domnului și în Sfânta Tradiție ni se istorisește că i-a fost spus tatălui său Ioachim, în pustie: „Femeia ta a zămislit", totuși această zămislire nu a putut fi fără unire conjugală și fără sămânță bărbătească» (Ibidem). „Nu trebuie a adora ceea ce le este propriu Sfinților din ceruri, ci trebuie adorat Stăpânul lor. Maria nu este Dumnezeu și nu a primit un trup ceresc, ci unul ieșit din unirea unui bărbat cu o femeie; iar potrivit făgăduinței, asemeni lui Isaac a fost gătită spre a intra în iconomia dumnezeiască. Dar pe de altă parte să nu încerce să o defaime nebunește cineva pe Pururea Fecioara" (Sfântul Epifanie, *Împotriva antidicomarioniților*).

Biserica Ortodoxă, cinstind-o pe Maica Domnului în cântările și rugăciunile rânduite, nu îndrăznește să îi atribuie ceea ce nu a fost împărtășit despre ea prin Sfânta Scriptură sau prin Sfânta Tradiție. „Adevărului îi este străin tot ceea ce este exagerat, așa cum îi este străin tot ceea ce este spus numai pe jumătate. El dă fiecărui lucru măsura potrivită și locul potrivit" (Sfântul Ignatie Briancianinov, *Expunere a învățăturii Bisericii Ortodoxe despre Maica Domnului*). Slăvind neprihănirea Pururea Fecioarei și tăria cu care a purtat toate suferințele din timpul vieții sale pământești, Părinții Bisericii au lepădat, pe de altă parte ideea cum că Maica Domnului a fost mijlocitoare între

Dumnezeu și om, în sensul unei asocieri la Răscumpărarea firii omenești. Vorbind despre pregătirea Maicii Domnului spre a muri împreună cu Fiul ei și pentru a suferi împreună cu El Patimile pentru mântuirea tuturor, un vestit Părinte al Bisericii din Apus, Sfântul Ambrozie, episcopul Mediolanului adaugă: «Dar pătimirile lui Hristos nu au avut nevoie de nici un ajutor, după cum Însuși a spus cu mult înainte prin gura Proorocului: **„Priveam în jur: nici un ajutor! Mă cuprindea mirarea: nici un sprijin! Atunci brațul Meu M-a ajutat și urgia Mea sprijin Mi-a fost"** (*Isaia 63, 5*)» (Sfântul Ambrozie, *Despre viața Maicii Domnului și despre pururea-fecioria Sfintei Maria*, capitolul 7).

Același Sfânt Părinte învață despre păcatul strămoșesc de care numai singur Mântuitorul este lipsit, astfel: „Între toți cei născuți din femeie nu este nici unul desăvârșit întru sfințenie, înafară de Domnul nostru Iisus Hristos Care, într-un chip nou și cu totul străin, prin naștere curată nu a fost prihănit de întinăciune pământească" (Sfântul Ambrozie, *Comentarii la Luca*). „Singur Fiul lui Dumnezeu este fără de păcat. Toți cei născuți în chip firesc din bărbat și femeie sunt din această pricină, a unirii cărnii, făcuți vinovați păcatului. Prin urmare El, Care nu are păcat nu a fost zămislit în acest chip" (Sfântul Ambrozie, *Despre căsătorie și despre desfrânare*). „Un singur Om, Mijlocitorul între Dumnezeu și ceilalți oameni este slobod de înlănțuirea nașterii păcătoase, căci S-a născut din Fecioară, iar

în nașterea Sa nu a fost întinat de păcat" (Sfântul Ambrozie, *Împotriva lui Iulianus*)

Un alt vestit învățător al Bisericii cinstit în Apus în mod cu totul deosebit, Fericitul Augustin scrie: «iar despre ceilalți oameni, mai puțin Cel Care este piatra din capul unghiului, nu văd nici un alt chip de a deveni temple a lui Dumnezeu și locașuri ale Celui Preaînalt înafara nașterii în duh, care trebuie să fie precedată de nașterea în trup. Așadar, oricât de mult ne-am gândi la pruncii care sunt încă în pântecele mamei, chiar dacă Evanghelistul spune despre Sfântul Ioan Botezătorul că a săltat de bucurie în pântecele mamei sale (ceea ce s-a petrecut prin lucrarea Duhului Sfânt), sau dacă Însuși Domnul îi spune lui Ieremia: **„Înainte de a ieși din pântece, te-am sfințit"** (*Ieremia 1, 5*) —, nu contează cât de mult aceste vorbe ar putea sau nu să ne ducă cu gândul la faptul că în această stare copiii pot ajunge la o anume sfințenie totuși, în nici un caz nu încape îndoială că starea de sfințenie prin care cu toții la un loc și fiecare dintre noi devenim temple ale lui Dumnezeu o ating doar aceia dintre noi care s-au născut din nou; iar pentru a fi născut din nou înseamnă că te-ai mai născut o dată. Numai aceia care au fost deja născuți se pot uni cu Hristos și cu Trupul Său cel sfânt care face Biserica Sa templu viu al slavei lui Dumnezeu» (Fericitul Augustin, *Scrisoarea 187*).

Cuvintele de mai sus, care sunt ale unora dintre învățătorii cei din vechime ai Bisericii dovedesc faptul că și în Apus învățătura care acum este răspândită,

înainte era lepădată. Chiar după căderea bisericii Apusene, Bernard care este recunoscut ca fiind o voce importantă, scria: «Mă înspăimânt acum, văzând că unii dintre voi au ales să schimbe lucruri de căpătâi, aducând sărbători noi, necunoscute înainte de către Biserică, sărbători care nu sunt primite de gândire și de predania cea din vechime. Suntem noi cu adevărat mai înțelepți și mai smeriți decât părinții noștri? Veți zice: *Trebuie să o slăvim pe Maica Domnului cât mai mult cu putință.* Aceasta este adevărat, dar cinstirea Împărătesei Cerurilor cere dreaptă socoteală. Această Fecioară-Împărăteasă nu are trebuință de cinstire neadevărată, având prin sine cununile adevărate ale slavei și însemnele demnității. Cinstiți-i neprihănirea trupului și sfințenia vieții sale! Minunați-vă de mulțimea darurilor Fecioarei, închinați-vă Fiului ei, înălțați-o pe cea care a zămislit fără a cunoaște atingere și a născut fără a ști durerea! Și ce ar mai trebui adăugat la aceste cinstiri? Lumea spune că trebuie cinstită zămislirea sa care a fost mai înainte de slăvita sa naștere, căci dacă nu ar fi existat mai înainte zămislirea, nici nașterea nu ar fi fost slăvită. Dar dacă cineva, din aceleași motive ar spune că trebuie să aducem aceeași cinstire și părinților Fecioarei? S-ar putea cere în același chip și pentru bunicii și străbunicii ei, până la infinit. Mai mult, cum poate să nu fie păcat acolo unde a fost atingere trupească? Mai mult decât toate acestea, să nu afirme cineva că Pururea Fecioara a fost zămislită de la Duhul Sfânt, iar nu de către om. Susțin cu hotărâre că Duhul Sfânt S-a coborât peste ea, iar nu că a venit cu ea».

«Spun că Fecioara nu putea atinge sfințenia înainte de a fi zămislită cu atât mai mult, cu cât nu ființa. Dacă, cu atât mai mult nu putea fi sfințită în clipa zămislirii din pricina păcatului care este nedespărțit de zămislirea firească, atunci rămâne doar că a fost sfințită după ce a fost zămislită în pântecele maicii sale. Această sfințire, dacă nimicește păcatul sfințește nașterea, iar nu zămislirea sa. Nimănui nu-i este dat să fie zămislit întru sfințenie; numai Domnul Iisus Hristos a fost zămislit de la Duhul Sfânt, fiind astfel Singurul cu totul curat încă de la zămislirea Sa. Înafară de El este adevărat pentru toți cei din spița omenească ceea ce unul dintre urmașii lui Adam spune despre el însuși, atât din smerenie cât și din cunoștința adevărului: **„Că iată întru fărădelegi m-am zămislit"** (*Psalmul 50, 6*). Cum poate cineva să spună că zămislirea sa a fost întru totul curată, odată ce nu este o lucrare a Duhului Sfânt, fără a mai spune că s-a născut din poftă trupească? Desigur că Pururea Fecioara nu primește cinstirea care este vădit că slăvește păcatul. Ea nu poate în nici un chip să primească o noutate scornită împotriva învățăturii Bisericii, o noutate care este rădăcina neluării aminte, sora necredinței și fiica ușurătății minții» (Bernard, *Scrisoarea 174*). Cele spuse mai sus vădesc noutatea și absurditatea dogmei bisericii Apusene.

Învățătura lipsei desăvârșite a păcatului (1) la Maica Domnului nu se potrivește nici cu *Sfintele Scripturi* unde, de mai multe ori se amintește de lipsa păcatului numai la Cel despre Care se spune că **„unul este Mijlocitorul între Dumnezeu și oameni:**

omul Hristos Iisus" (*1 Timotei 2, 5*); **„și păcat în El nu este"** (*1 Ioan 3, 5*); **„Care n-a săvârșit nici un păcat, nici s-a aflat vicleșug în gura Lui"** (*1 Petru 2, 22*); **„ispitit întru toate după asemănarea noastră, afară de păcat"** (*Evrei 4, 15*); **„Căci pe El, Care n-a cunoscut păcatul, L-a făcut pentru noi păcat"** (*2 Corinteni 5, 21*). Pe când, cu privire la restul oamenilor se spune **„Cine ar putea să scoată ceva curat din ceea ce este necurat?"** (*Iov 14, 4*). **„Dar Dumnezeu Își arată dragostea Lui față de noi prin aceea că, pentru noi, Hristos a murit când noi eram încă păcătoși... Căci dacă, pe când eram încă vrăjmași, ne-am împăcat cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său, cu atât mai mult, împăcați fiind, ne vom mântui prin viața Lui"** (*Romani 5, 8-10*).

(2) Această învățătură contrazice de asemenea *Sfânta Tradiție*, conținută în numeroase scrieri ale Sfinților Părinți, unde se vorbește despre slăvita sfințenie a Maicii lui Dumnezeu doar de la nașterea sa, ca și de curățirea sa de către Duhul Sfânt la zămislirea Mântuitorului, iar nu la zămislirea sa de către Sfânta Ana. „Căci nimeni nu este fără de păcat înaintea Ta, chiar dacă ar trăi numai o zi pe fața pământului, ci numai Tu Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, Care ai venit în lume fără de păcat și prin Care noi cei credincioși am dobândit milă și iertare de păcate" (Sfântul Vasile cel Mare, *A treia rugăciune de la Vecernia Cinzecimii*). „Dar când Hristos a venit în lume neavând tată și dintr-o Maică-Fecioară, curată, ce n-a cunoscut nunta, temătoare de Dumnezeu, neprihănită și care nu a știut de bărbat și, întrucât I se potrivea să Se nască,

El a curățat prin aceasta firea femeiască, stingând amărăciunea Evei și biruind legile firii" (Sfântul Grigorie Teologul, *Lauda feciorie*i). Oricum, chiar și atunci, așa cum Sfinții Vasile cel Mare și Ioan Gură de Aur spun, Maica Domnului nu a fost așezată într-o stare în care nu mai putea să păcătuiască, ci a purtat mai departe grija mântuirii sale, biruind toate ispitele ieșite în cale (Sfântul Ioan Hrisostom, *Comentarii la Sfânta Evanghelie după Ioan*, Omilia LXXXV; Sfântul Vasile cel Mare, *Scrisoarea 160*).

(3) Învățătura potrivit căreia Maica Domnului a fost curățită de orice păcat înainte de nașterea sa, astfel încât din ea să poată fi zămislit curat Hristos este lipsită de noimă. Căci, dacă Hristos s-ar fi putut naște numai dacă Fecioara s-ar fi născut curată, ar fi fost de trebuință ca și părinții ei, la rândul lor să fi fost lipsiți cu desăvârșire de păcatul strămoșesc, deci să fi fost născuți din alți părinți lipsiți de păcat și, tot așa mergând mai departe în acest fel, se poate trage concluzia că Hristos nu S-ar fi putut întrupa decât dacă toți strămoșii Săi după trup, până la Adam inclusiv, ar fi fost mai dinainte curățiți de păcatul strămoșesc. Dar atunci nu ar mai fi fost de trebuință ca Hristos însuși să vină în trup, de vreme ce Întruparea s-a săvârșit pentru a nimici păcatul.

(4) De asemenea, această învățătură, ca și aceea că Maica Domnului a fost păzită de harul lui Dumnezeu spre a nu cădea în păcat *Îl arată pe Dumnezeu nemilostiv și nedrept*. Căci dacă, Dumnezeu ar fi putut să o păzească pe Maria de păcate și să o curețe de urmele păcatelor înainte de se fi născut, atunci de ce nu i-a curățat și pe ceilalți oameni înainte de naștere, ci i-a lăsat mai departe în păcat? Așadar, reiese de aici că Dumnezeu mântuiește oamenii în ciuda voinței lor, hotărând pentru unii, mai înainte de a se fi născut mântuirea lor.

(5) Învățătura cea nouă, ce pare să aibă pretenția că o slăvește pe Maica Domnului, în realitate *îi defaimă toate virtuțile*. La urma urmei, dacă Maria, chiar în pântecele maicii sale, când nu putea să dorească nimic nici bun, nici rău a fost păzită de harul lui Dumnezeu de orice prihănire, iar după nașterea sa, tot prin acest har a fost păzită de a mai păcătui, atunci ce merit ar mai avea ea? Dacă ar fi fost așezată într-o stare în care să nu mai poată păcătui și nu a mai păcătuit, atunci pentru ce a slăvit-o Dumnezeu într-atât? Dacă ea, fără a purta nici o luptă și fără a avea nici cea mai mică plecare înspre păcat a rămas curată, atunci de ce a fost ea încununată mai mult decât oricine altcineva? Nici o biruință nu se poate arăta fără un vrăjmaș înfrânt.

Curăția și sfințenia Pururea Fecioarei constă în aceea că ea, fiind „ființă omenească cu patimi, asemeni nouă" într-atât L-a iubit pe Dumnezeu și atât I s-a dăruit, încât prin curăția sa a fost înălțată deasupra întregii firi omenești. De aceea, fiind mai înainte cunoscută și dinainte aleasă, ei i-a fost dat să fie curățită prin Duhul Sfânt, Care a umbrit-o și a zămislit în pântecele ei pe Mântuitorul lumii. Învățătura Imaculatei Concepții, adică a curățirii sale prin harul lui Dumnezeu neagă biruința ei asupra ispitelor, preschimbând-o dintr-o biruitoare căreia i se cuvine

să primească cununa slavei într-o unealtă oarbă a voii dumnezeiești.

Așadar, acest „dar" oferit Maicii Domnului de către Papa Pius al IX-lea și toți care au gândit că o pot slăvi pe Maica Domnului prin aceea că scornesc noi „adevăruri" nu este nicidecum o mai mare slăvire și o mai mare cinstire a Fecioarei, ci mai degrabă o *micșorare* a slavei Maicii lui Dumnezeu. Întrutot Sfânta Fecioară a fost într-atât slăvită de însuși Dumnezeu, într-atât de înălțată în timpul petrecerii ei aici pe pământ, încât nici o găselniță omenească nu poate adăuga, măcar cât de puțin slavei și cinstirii ei. De aceea, cei care umblă cu inovații nu fac altceva decât să-i ascundă chipul dinaintea ochilor lor. **„Luați aminte să nu vă fure mințile cineva cu filosofia și cu deșarta înșelăciune din predania omenească, după înțelesurile cele slabe ale lumii și nu după Hristos"**, scria Sfântul Apostol Pavel, insuflat de Duhul Sfânt (*Coloseni 2, 8*).

O asemenea **„deșartă înșelăciune"** este și învățătura despre Imaculata Concepție a Fecioarei Maria de către Sfânta Ana, învățătură care la prima vedere îi înalță, dar care de fapt îi micșorează cinstirea. Ca orișice minciună este o sămânță a **„tatălui minciunii"** (*Ioan 8, 44*), diavolul care a izbutit în acest chip să amăgească pe mulți care nu înțeleg că prin aceasta o hulesc pe Maica Domnului. Împreună cu această învățătură trebuiesc lepădate toate celelalte care izvorăsc din ea sau îi sunt asemănătoare. Strădania de a o înălța pe Maica Domnului pe aceeași treaptă cu Hristos, astfel încât Răscumpărătorul și „Co-Răscumpărătoarea"

să fi suferit la fel potrivit învățăturii papistașe, sau că „firea umană a Maicii Domnului în rai, alături de Dumnezeu-Omul Iisus împreună ne descoperă icoana completă a omului"[7] — este de asemenea o înșelăciune deșartă și o amăgire a filosofiei. În Hristos Iisus **„nu mai este parte bărbătească și parte femeiască"** (*Galateni 3, 28*), și Hristos a răscumpărat întregul neam omenesc; de aceea, la Slăvită Învierea Sa se spune că **„Adam dănțuiește și Eva se bucură"** (*Condacul Învierii pe glasul întâi și al treilea*), iar prin Înălțarea Sa Domnul a ridicat întreaga fire omenească.

De asemenea, acea învățătură care spune că Maica Domnului este „o completare a Sfintei Treimi" sau un „al patrulea Ipostas", că „Fiul și Maica sunt revelări ale Tatălui prin cel de-al Doilea și cel de-al Treilea Ipostas", că Fecioara Maria este „o făptură creată, dar în același timp fără a mai fi creată" — toate acestea sunt rodul înțelepciunii deșarte, mincinoase, care nu se mulțumește cu ceea ce Biserica a păstrat încă din vremurile Apostolilor, ci se luptă să o slăvească pe Preasfânta Fecioară mai mult chiar decât a slăvit-o Dumnezeu.

În acest chip se împlinesc cuvintele Sfântului Epifanie al Ciprului: „Unii fără de căpătâi în părerile lor despre Preasfânta și Pururea-Fecioara s-au străduit și se sârguiesc să o pună pe aceasta în locul lui Dumnezeu" (Sfântul Epifanie, *Împotriva antidicomarioniților*). Dar, ceea ce îi este adus Fecioarei în desăvârșită și învârtoșată nesimțire, în loc să îi fie

[7] Serghei Bulgakov, op. cit., p. 141.

spre laudă i se face spre hulire; iar Preacurata leapădă minciunile, fiind Maica Adevărului (*Ioan 14, 6*).

VII

Cinstirea Maicii Domnului în tradiția ortodoxă

BISERICA ORTODOXĂ ÎNVAȚĂ despre Maica Domnului, doar ceea ce Sfânta Tradiție și Sfânta Scriptură au spus despre ea și în fiecare zi o slăvește în lăcașele sale, cerându-i ajutorul și ocrotirea. Cunoscând că ei îi sunt bineplăcute numai acele laude care sunt pe potriva slavei sale, Sfinții Părinți și melozii i-au cerut adesea ei și Fiului ei să le arate în ce chip să o cânte. **„Întărește-mi mintea Hristoase Dumnezeule ca să cânt cu îndrăzneală lauda Preacuratei Maicii Tale"** (*Icosul Adormirii*). „Biserica învață că Hristos a fost cu adevărat născut din Pururea Fecioara Maria" (Sfântul Epifanie, *Adevărul despre credință*). „De nevoie este ca noi să mărturisim pe Preasfânta și Pururea Fecioara Maria că este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu. Căci cei ce se leapădă cum că Preasfânta Fecioară nu este Născătoare de Dumnezeu cu adevărat, nu mai sunt credincioși ci ucenici sunt ai fariseilor și saducheilor" (Sfântul Efrem Sirul, *Către Ioan Monahul*).

Din Sfânta Tradiție este știut că Maria a fost fiica venită la bătrânețe a lui Ioachim și a Anei și că Ioachim cobora din spița împărătească a lui David, iar Ana se trăgea din seminție preoțească. Având această rădăcină aleasă, erau totuși săraci. Dar nu

aceasta îi întrista cel mai mult pe acești drepți, ci mai degrabă aceea că nu aveau copii și nu trăgeau nădejde ca urmașii lor să-L vadă pe Mesia. Și iată cum, odată defăimați fiind de iudei pentru că erau sterpi, s-au rugat amândoi lui Dumnezeu cu suflet smerit — Ioachim într-un munte, unde a fugit după ce arhiereul nu a vrut să primească jertfa la templu, iar Ana în grădina lor plângându-și neputința sterpiciunii — și atunci le-a fost trimis un înger înștiințându-i că în curând vor da naștere unei fiice. Plini de bucurie, au făgăduit să o închine pe aceasta lui Dumnezeu.

După nouă luni li s-a născut o fiică pe care au chemat-o Maria și care, din fragedă pruncie a fost împodobită cu cele mai alese virtuți ale sufletului. Când a ajuns la trei ani, părinții ei, împlinind făgăduința au adus-o pe micuța Maria la templul din Ierusalim; aici a urcat singură mulțimea treptelor și, printr-o descoperire a lui Dumnezeu a fost primită de marele arhiereu care a dus-o în Sfânta Sfintelor, ea purtând în sine harul lui Dumnezeu care rămânea asupra ei, în templul lipsit până atunci de acest har[8]. A fost rânduită în ceata fecioarelor care slujeau la templu, dar petrecea atât de mult timp rugându-se în Sfânta Sfintelor, încât se poate spune că viețuia acolo[9].

---

[8] Vezi Condacul Intrării Maicii Domnului în Biserică. Acesta era templul cel nou, în care slava lui Dumnezeu nu s-a pogorât așa cum se pogorâse deasupra cortului sau deasupra templului lui Solomon.

[9] Vecernia Intrării Maicii Domnului în Biserică, a doua stihire la **„Doamne strigat-am"** și **„Slavă... și acum"**.

Fiind împodobită cu toate virtuțile, a făcut pilda unei nemaiîntâlnite curății a vieții. Smerită și ascultătoare față de toți, nu a supărat pe nimeni, nu a rostit nimănui vreo vorbă urâtă, s-a arătat tuturora prietenoasă și nu s-a plecat nici unui gând necurat (după Sfântul Ambrozie al Mediolanului, *Despre viața Maicii Domnului și despre pururea-fecioria Sfintei Maria*).

„În ciuda virtuților și a neprihănirii vieții pe care o ducea Maica Domnului, păcatul și moartea veșnică își făceau arătată lucrarea și nici nu se putea să fie altfel: aceasta este învățătura adevărată și credincioasă a Bisericii Dreptslăvitoare despre legătura Maicii lui Dumnezeu cu păcatul strămoșesc și cu moartea" (Sfântul Ignatie Briancianinov, *Expunere a învățăturii Bisericii Ortodoxe despre Maica Domnului*). „Străină oricărei căderi în păcat, ea nu a fost străină ispitei păcatului". «Singur Dumnezeu este fără de păcat, pe când omul va avea ceva de îndreptat și de desăvârșit pentru a putea împlini porunca lui Dumnezeu: **„Fiți sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeul vostru sunt Sfânt"** (*Levitic 19, 2*)» (Sfântul Ambrozie al Mediolanului, *Comentariul la Psalmul 118*). Cu cât este cineva mai curat și mai desăvârșit, cu atât își dă seama mai mult de neputințele sale, socotindu-se pe sine cel mai nevrednic.

Fecioara Maria, dăruindu-se pe sine întreagă lui Dumnezeu, chiar dacă a alungat dintru sine orice înclinație păcătoasă, totuși a simțit, cu mult mai mult ca toți ceilalți slăbiciunea firii omenești și cu înfrigurare dorea venirea unui Mântuitor. Întru smerenia sa se socotea nevrednică a fi chiar și numai slujitoarea aceleia care urma să-L nască pe Domnul. Așadar, nimic nu-i

putea abate mintea de la rugăciune și, luând aminte la sine însăși, Maria s-a făgăduit lui Dumnezeu de a nu se însoți cu bărbat și de a-și păzi fecioria, pentru ca întreaga sa viață să-I slujească numai Lui și, atunci când vârsta nu i-a îngăduit de a mai rămâne în templu, fiind logodită cu bătrânul Iosif ea s-a mutat în casa acestuia, în Nazaret. Aici i s-a arătat Arhanghelul Gavriil care i-a adus Vestea cea Bună, cum că ea va fi cea care va naște pe Fiul Celui Preaînalt.

„Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei. Iar ea, văzându-l, s-a tulburat de cuvântul lui și cugeta în sine: Ce fel de închinăciune poate să fie aceasta? Și îngerul i-a zis: Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pântece și vei naște Fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său. Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfârșit. Și a zis Maria către înger: Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat? Și răspunzând, îngerul i-a zis: Duhul Sfânt Se va pogorî peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu Se va chema" (*Luca 1, 28-35*).

Maria a primit vestea trimisă prin înger cu smerenie și ascultare. „Atunci Cuvântul, într-un chip numai de El știut S-a pogorât și, după voința Lui a intrat în Fecioara și S-a sălășluit în ea" (Sfântul Efrem Sirul, *Laudă Maicii lui Dumnezeu*). „Așa cum lumina

luminează ceea ce este ascuns, în același chip Hristos curăță ce este nevăzut în firea lucrurilor. Așa a curățat-o pe Fecioara, iar apoi S-a născut, așa încât să fie arătat că acolo unde este Hristos se arată și curăția în toată puterea sa. El a curățat-o pe Fecioară, fiind mai înainte gătită de către Duhul Sfânt, iar apoi pântecele fiind curățit, L-a zămislit. A curățat-o pe Fecioara, deși aceasta era neprihănită, de aceea născându-Se, El a păzit-o Fecioară. Nu voiesc a spune că Maria a atins nemurirea, ci că nu s-a mai plecat spre porniri păcătoase" (Sfântul Efrem Sirul, *Omilie împotriva ereticilor*, 41).

„Lumina s-a sălășluit înlăuntrul ei curățindu-i mintea, gândurile și îndeletnicirile, sfințindu-i fecioria" (Sfântul Efrem Sirul, *Maria și Eva*).

„Pe ceea ce era curată, neprihănită potrivit înțelegerii omenești, El a curățit-o prin har" (Sfântul Ignatie Briancianinov, *Expunere a învățăturii Bisericii Ortodoxe despre Maica Domnului*). Fecioara n-a dezvăluit nimănui cele spuse de înger, însă îngerul i-a arătat în vis lui Iosif cele despre ea și despre nemaiauzita zămislire de la Duhul Sfânt (*Matei 1, 18-25*), iar după nașterea lui Hristos, dimpreună cu nenumărate cete îngerești i-a vestit pe păstori. Aceștia, venind să I se închine Noului Născut vesteau cele spuse lor despre Prunc. După ce înainte a îndurat tăcută bănuielile, Fecioara a ascultat tăcută și acum, punând în inima sa toate aceste cuvinte ce se grăiau despre slava Fiului său (*Luca 2, 8-19*). Patruzeci de zile după aceasta a auzit și rugăciunea de laudă a dreptului Simeon precum și proorocia despre sabia care va trece prin sufletul ei. Mai apoi, ea a văzut cum Iisus Se întărea cu Duhul și Se umplea de

înțelepciune, L-a auzit învățând în templu pe când era El de doisprezece ani și, toate acestea ea le păstra în inima ei (*Luca 2, 21-51*). Chiar și așa, plină de har ea nu a înțeles pe deplin în ce chip era lucrarea și preaslăvirea Fiului ei pe pământ. Îi era încă propriu ceea ce evreii credeau despre Mesia, iar simțămintele ei firești, care o făceau să se îngrijoreze pentru El și să-L oprească de la lucruri și primejdii ce puteau să se ivească erau mult prea mari. Pentru aceasta, la început, fără să-și dea seama se arăta peste măsură de ocrotitoare față de Fiul ei, ceea ce L-a făcut să arate cu cât mai presus sunt legăturile în duh asupra celor după trup (*Matei 12, 46-49*). „Căci Se grijea de cinstea Maicii Sale, dar mult mai mult Se grijea Domnul de mântuirea sufletului ei și de binele oamenilor, pentru care S-a și înveșmântat cu trup" (Sfântul Ioan Gură de Aur, *Comentarii la Evanghelia după Ioan, Omilia 21*). Fecioara a înțeles acestea și a ascultat cuvântul lui Dumnezeu și l-a păzit (*Luca 11, 27-28*). Ca nimeni altcineva a avut gândul lui Hristos (*Filipeni 2, 5*) și, purtând nemângâiată durerea sa de mamă atunci când și-a văzut Fiul batjocorit și pătimind, umplându-se de bucurie în ziua Învierii, în ziua Cincizecimii a fost îmbrăcată cu putere de sus (*Luca 24, 49*). Duhul Sfânt Care S-a pogorât peste ea a învățat-o toate (*Ioan 14, 26*) și a călăuzit-o la tot adevărul (*Ioan 16, 13*). Încinsă fiind cu această putere s-a pornit cu multă râvnă a împlini lucrările ce le auzise de la Fiul și Mântuitorul ei, ca în acest chip să se înalțe și să ajungă să fie cu El. Sfârșitul vieții Preasfintei

Maici a lui Dumnezeu a fost începătura proslăvirii ei. **„Împodobită fiind cu slavă dumnezeiască"** (*Irmosul Canonului Adormirii Maicii lui Dumnezeu*), stă și va sta în Ziua Judecății și în veacul ce va să vie de-a dreapta tronului Fiului ei. Va împărăți dimpreună cu El având îndrăzneală către Dânsul ca Maică a Sa după trup și ca una ce este unită în duh cu El, ca una care a împlinit voia lui Dumnezeu și i-a călăuzit și pe ceilalți (*Matei 5, 19*). Milostivă și plină de dragoste, ea își arată dragostea ei pentru Fiul ei și Dumnezeu prin iubirea față de oameni, mijlocind pentru aceștia în fața Celui Milostiv și izbăvindu-i prin cercetarea ei pe cei aflați în nevoi pe pământ.

Trecând prin toate greutățile vieții pământești, Mijlocitoarea creștinilor vede fiecare lacrimă, aude fiecare oftat și rugăciune adusă ei.

În chip osebit, aproape de ea sunt cei ce poartă lupta cu patimile și au râvnă pentru o viață bineplăcută lui Dumnezeu, dar este grabnic-ajutătoare chiar și în grijile lumești: **„Tuturor scârbiților bucurie și asupriților folositoare și flămânzilor dătătoare de hrană, străinilor mângâiere, celor învăluiți adăpostire, bolnavilor cercetare, celor neputincioși acoperământ și sprijinire, toiag bătrâneților tu ești, Preacurată, Maica Dumnezeului Celui de sus"** (*Stihire din Paraclisul Maicii Domnului*).

„Nădejdea, mijlocitoarea și scăparea creștinilor", **„Născătoarea de Dumnezeu cea întru rugăciuni și folosințe neadormită"** (*Condacul Adormirii*), **„izbăvește lumea prin rugăciunile tale cele neîncetate"** (*Theotokionul glasului al III-lea*). **„Fericiți suntem și**

noi, folositoare pe tine având-u-te, că ziua și noaptea te rogi pentru noi" (*Miezonoptica de toate zilele*).

Nu poate mintea sau cuvântul să zugrăvească slava celei ce s-a născut din firea omenească cea păcătoasă, dar a ajuns „mai cinstită decât Heruvimii și mai slăvită, fără de asemănare decât Serafimii".

„Al Tainelor lui Dumnezeu celor negrăite și dumnezeiești, văzând în Fecioară harul arătat și plinit cu adevărat, mă bucur. Și chipul cel străin și nespus a-l înțelege, nu mă pricep. Cum cea aleasă singură s-a arătat Curată mai presus de toată făptura cea văzută și cea gândită. Pentru aceasta, vrând a o lăuda pe dânsa, mă spăimântez foarte cu gândul și cu cuvântul. Însă îndrăznind, propovăduiesc și măresc: Aceasta este cortul cel ceresc." (*Icosul Intrării în Biserică a Maicii Domnului*).

„Nu izbutește nici o limbă a te lăuda după vrednicie, ci se întunecă și mintea cea mai presus de lume să cânte ție, de Dumnezeu Născătoare. Însă, fiind bună, primește credința; că știi râvna noastră cea dumnezeiască; că tu creștinilor ești ocrotitoare, pe tine te mărim" (*Irmosul Cântării a IX-a de la Utrenia Bobotezei*).

Acatistul Sfântului Acoperământ al Maicii Domnului

După obișnuitul început se zice
Troparul glasul al IV-lea:

Astăzi, poporul cel binecredincios luminat prăznuind, umbriți fiind prin venirea ta, Maica lui Dumnezeu și căutând către preacinstită icoana ta, cu umilință grăim: Acoperă-ne pe noi cu cinstitul tău Acoperământ și ne scapă de tot răul, rugând pe Fiul tău, Hristos Dumnezeul nostru să mântuiască sufletele noastre.

Condacele și Icoasele:

Condacul I:

Împărătesei celei alese mai înainte de veci, Împărătesei celei mai înalte decât toată făptura cerului și a pământului, care a venit oarecând la rugăciune la biserica din Vlaherne și se ruga pentru cei din întuneric, acesteia și noi, cu credință și cu umilință îi serbăm Acoperământul ei cel luminos. Iar tu, ca ceea ce ai putere nebiruită, izbăvește-ne pe noi din toate nevoile, ca să strigăm ție: Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Icosul I:

Mulțimea Arhanghelilor și a Îngerilor, cu Înaintemergătorul, cu Teologul și cu Soborul tuturor Sfinților, împreună cu tine, împărăteasa lor stând în biserica din Vlaherne și ascultând rugăciunile tale pentru toată lumea cu bucurie îți cântă ție:

Bucură-te, bunăvoința Tatălui Celui mai înainte de veci,
Bucură-te, încăpere preacurată a lui Dumnezeu, a Fiului Celui fără de ani,
Bucură-te, locuință umbrită de puterea Duhului Sfânt,
Bucură-te, mirare neîncetată a cetelor îngerești,
Bucură-te, spaima cea grozavă a puterilor celor întunecate ale iadului,
Bucură-te, ceea ce ești întâmpinată în văzduh de Heruvimii cei cu ochi mulți,
Bucură-te, cea ale cărei laude le cântă Serafimii cei cu câte șase aripi,
Bucură-te, preabunule Acoperământ, căruia cu credință ne închinăm și noi, neamul creștinesc,
Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al II-lea:

Sfântul Andrei cu Epifanie, văzându-te în biserică, în văzduh, rugându-te lui Dumnezeu pentru creștini au cunoscut că ești Maica lui Hristos, Dumnezeu nostru și, căzând la pământ, cu credință s-au închinat sfântului tău Acoperământ, cântând: Aliluia!

Icosul al II-lea:

Înțelegere neînțeleasă ești Născătoare de Dumnezeu Fecioară întru apărarea poporului celui ortodox; pentru aceasta, vrăjmașii noștri nu se pricep cât de puternică este rugăciunea Maicii lui Dumnezeu; însă noi, bineștiind atotputernica ta apărare cu umilință cântăm către tine:

Bucură-te, cea preamilostivă, mângâierea tuturor celor scârbiți și împovărați,
Bucură-te, povățuitoare neadormită a tuturor celor orbiți și rătăciți,
Bucură-te, ceea ce cu rugăciunile tale degrabă potolești mânia lui Dumnezeu, cea cu dreptate pornită asupra noastră,
Bucură-te, ceea ce cu atotputernică amenințarea ta potolești patimile noastre cele rele,
Bucură-te, puternică deșteptare a conștiințelor celor adormite,
Bucură-te, cea prin care iadul suspină și duhurile răutății tremură,
Bucură-te, cea prin care se deschid nouă, credincioșilor porțile raiului,
Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al III-lea:

Puterea Celui Preaînalt umbrește pe cei ce cu credință și cu evlavie scapă la preaputernicul tău Acoperământ, căci

numai ție, uneia, Preasfintei și Preacuratei Maici a lui Dumnezeu s-a dat a împlini toate cererile tale. Pentru aceasta, credincioșii de toate vârstele te slăvesc pe tine și pe Fiul tău, cântând: Aliluia!

Icosul al III-lea:

Având bogăție de milostivire neîmpuținată, tuturor până la marginile pământului le întinzi mână de ajutor, Născătoare de Dumnezeu Fecioară. Bolnavilor le dai vindecare, celor ce pătimesc alinare, orbilor vedere și tuturor le dai toate, fiecăruia după a lui trebuință. Pentru aceasta, cu mulțumire strigăm ție:

Bucură-te, tărie nesurpată și ocrotirea tuturor creștinilor,
Bucură-te, cea dintâi frumusețe a sfintelor lăcașuri și altare,
Bucură-te, îngrădirea cea sigură a tronurilor împărătești,
Bucură-te, ajutătoare neadormită a căpeteniilor de orașe,
Bucură-te, arhistrategă nebiruită a oștilor creștinești,
Bucură-te, oglindă sfântă a dreptății pentru judecătorii cei nemitarnici,
Bucură-te, minte desăvârșită a învățătorilor,
Bucură-te, binecuvântarea caselor și a familiilor celor evlavioase,
Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al IV-lea:

Fiind cuprinși de viforul multor nevoi, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, tu ajută-ne nouă. Și stând înaintea feței altarului Domnului și ridicând mâinile tale, roagă-te ca Domnul, Împăratul slavei să caute la nevrednica noastră rugăciune și să asculte cererile celor ce cheamă numele tău cel sfânt și cântă Fiului tău: Aliluia!

Icosul al IV-lea:

Auzit-a Domnul Dumnezeu pe Isus al lui Navi rugându-se și a poruncit soarelui de a stat până ce a biruit asupra vrăjmașilor lui. Și acum Domnul Iisus aude rugăciunile tale, împărăteasă aleasă a Duhului Sfânt. Pentru aceasta și noi, păcătoșii nădăjduind la acoperământul tău îndrăznim a cânta ție, ca Maicii lui Dumnezeu:

Bucură-te, cea luminată de soarele cel veșnic, care ne luminezi pe noi cu Lumina cea neînserată,
Bucură-te, ceea ce ai luminat tot pământul cu strălucirea preacuratului tău suflet,
Bucură-te, ceea ce ai veselit toate cerurile prin curăția trupului tău,
Bucură-te, Acoperământul și păstrarea sfintelor locașuri ale lui Hristos,
Bucură-te, luminarea și înțelepțirea păstorilor celor credincioși ai Bisericii,
Bucură-te, povățuitoarea monahilor și a monahiilor care neîncetat slujesc lui Dumnezeu,
Bucură-te, liniștea cea netulburată a bătrânilor celor evlavioși,
Bucură-te, veselia cea tainică a fecioarelor și a văduvelor ce trăiesc în curăție,
Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al V-lea:

Văzătorul de Dumnezeu, Moise luptând oarecând asupra lui Amalic, când ridica mâinile, Israel biruia, iar când le lăsa în jos, atunci Amalic învingea; însă, ajutat de cei ce-l sprijineau a biruit pe vrăjmași. Tu, însă, o, Maică a lui Dumnezeu, ridicând mâinile tale la rugăciune către Fiul tău, deși nesprijinită de nimeni totdeauna biruiești pe vrăjmașii

creștinilor și ești scut nebiruit nouă, celor ce cântăm Fiului tău: Aliluia!

Icosul al V-lea:

Văzutu-te-au pe tine cetele sfinților, stând în văzduh, în biserica din Vlaherne, ridicând mâinile la rugăciune către Fiul tău și Dumnezeu; iar Arhanghelii cu Îngerii cântau ție cântare de mulțumire. Deci, prin mâinile tale cele mai sfinte decât ale lui Moise, întărește-ne și pe noi, cei ce cu umilință cântăm ție:

Bucură-te, cea ale cărei mâini sunt ținute la rugăciune de însăși dragostea și milostivirea ta cea către noi,
Bucură-te, că înaintea ta nu pot să stea vrăjmașii noștri văzuți și nevăzuți,
Bucură-te, ceea ce izgonești din sufletul nostru patimile și poftele cele rele și spurcate,
Bucură-te, ceea ce fără de ardere ții pe mâinile tale focul cel dumnezeiesc al lui Hristos și pe noi cei reci ne aprinzi cu el,
Bucură-te, aleasă încununare a celor ce, cu întreagă înțelepciune se luptă împotriva patimilor,
Bucură-te, convorbirea cea de-a pururea cu cei ce se nevoiesc în post și în tăcere,
Bucură-te, grabnică ajutătoare a celor obosiți de mâhnire și de întristare,
Bucură-te, ceea ce ne dai harul umilinței și al răbdării,
Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al VI-lea:

Propovăduitor al harului tău celui neîmpuținat și al milelor tale s-a arătat Sfântul Roman, dulce cântătorul, când în vis a primit de la tine o foaie de hârtie spre

mâncare prin care, înțelepțindu-se a început a cânta cu înțelepciune întru slava ta și a scris laude sfinților, cântând cu credință: Aliluia!

Icosul al VI-lea:

Strălucit-ai, Fecioară a lui Dumnezeu, din aurora dreptății, Soarele cel adevărat, luminând pe toți cu înțelepciune de la Dumnezeu, Fiul tău și aducând la cunoștința adevărului pe cei ce cu credință cântă ție:

Bucură-te, ceea ce ai născut cu trup pe Hristos, puterea și înțelepciunea dumnezeiască,
Bucură-te, ceea ce ai rușinat înțelepciunea cea deșartă a lumii acesteia și pe cei orbiți de dânsa îi povățuiești la calea mântuirii,
Bucură-te, păstrarea dreptei credințe și învățătoarea dogmelor celor ortodoxe,
Bucură-te, ceea ce tai eresurile și rătăcirile cele pierzătoare,
Bucură-te, ceea ce știi cele cu anevoie de prevăzut și la vreme le spui celor ce se cuvine,
Bucură-te, ceea ce rușinezi pe cei mincinoși și ghicitorile cele deșarte,
Bucură-te, ceea ce în ceasul nedumeririlor ne pui în minte gândul cel bun,
Bucură-te, ceea ce ne oprești de la deprinderile cele vătămătoare și de la poftele cele rele,
Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al VII-lea:

Domnul, Atotvăzătorul și Îndelung-răbdătorul, voind să arate adâncul cel nemărginit al iubirii Sale de oameni te-a ales pe tine pentru a fi Lui Maică și te-a făcut pe tine creștinilor apărătoare nebiruită; că, după judecata lui

Dumnezeu, chiar de ar fi cineva vrednic de osândă totuşi, prin Acoperământul tău cel puternic dobândeşte vreme de pocăinţă şi cântă: Aliluia!

Icosul al VII-lea:

Minunate a arătat Domnul faptele Sale întru tine, Preacurată Maica Sa, când s-a arătat preaminunatul Acoperământ în mâinile tale, luminând mai mult decât razele soarelui şi acoperind poporul ce era în biserica din Vlaherne. Deci, văzând ei acest semn al milostivei tale apărări, cuprinşi de spaimă şi de bucurie, toţi au cântat ţie:

Bucură-te, Acoperământ nefăcut de mână care ca norul te-ai întins peste toată lumea,

Bucură-te, ceea ce ai ţinut pe mâinile tale pe Fiul tău şi Arhiereul cel veşnic,

Bucură-te, că prin aceasta ne arăţi milă şi har nouă în Biserica Ortodoxă,

Bucură-te, stâlp de nor care ne acoperi pe noi credincioşii, ferindu-ne de toate ispitele şi de smintelile lumii,

Bucură-te, stâlp de foc care ne arăţi nouă tuturor calea mântuirii, chiar şi în mijlocul întunecimii păcatelor,

Bucură-te, vădită întărire a creştinilor nevoitori,

Bucură-te, înţelepţire tainică a robilor lui Dumnezeu, celor tăinuiţi în mijlocul lumii,

Bucură-te, ceea ce pe mine, cel gol de fapte bune nu mă părăseşti, ci cu acoperământul şi cu harul tău mă miluieşti,

Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al VIII-lea:

Pe tine, ceea ce te-ai arătat din cer în biserica din Vlaherne Îngerii te-au cântat, Apostolii te-au preamărit,

Soborul Ierarhilor şi al Cuvioşilor şi ceata Sfintelor femei te-au lăudat, Înaintemergătorul şi Teologul s-au închinat, iar poporul ce era în biserică a cântat cu veselie: Aliluia!

Icosul al VIII-lea:

Domnul, Cel ce stăpâneşte toate cele de sus şi cele de jos, văzându-te pe tine, Maica Sa stând în Biserică şi cu umilinţă rugându-te Lui, a zis: Cere, o, Maica Mea, că nu Mă voi întoarce dinspre tine, ci voi îndeplini cererile tale şi voi milui pe toţi care cântă ţie:

Bucură-te, chivot al Legii întru care se păstrează sfinţirea a tot neamul omenesc,

Bucură-te, năstrapă preasfântă întru care se păstrează pâinea vieţii celei veşnice pentru cei flămânzi de dreptate,

Bucură-te, vasule cu totul de aur, întru care s-a gătit pentru noi Trupul şi Sângele Mielului celui dumnezeiesc,

Bucură-te, ceea ce iei în atotputernicele tale mâini pe cei părăsiţi de doctori,

Bucură-te, ceea ce ridici din patul durerii pe cei slăbiţi cu trupul, dar nu cu duhul şi cu credinţa,

Bucură-te, ceea ce dai înţelegere şi lumină celor ce sunt întunecaţi la minte,

Bucură-te, ceea ce cu înţelepciunea ta ne împiedici din calea cea rea a păcatelor şi a patimilor,

Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al IX-lea:

Toată firea îngerească îţi aduce laudă, pentru că eşti cu adevărat Maica lui Dumnezeu şi apărătoarea tuturor celor ce se roagă ţie. Tu, cu acoperământul tău cel dumnezeiesc, pe cei drepţi îi veseleşti, pe păcătoşi îi aperi; pe cei din primejdii îi izbăveşti şi te rogi pentru toţi credincioşii care cântă: Aliluia!

Icosul al IX-lea:

Ritorii cei mult vorbitori ca niște pești fără de glas nu pricep cum să laude după vrednicie praznicul cel mare al preacinstitului tău Acoperământ; căci toate cele grăite de dânșii nu sunt în stare nici a număra îndurările tale. Dar noi, văzând nenumăratele tale binefaceri cu bucurie cântăm ție:

Bucură-te, ceea ce ne păzești de molimă și bolile cele aducătoare de moarte,

Bucură-te, ceea ce păzești orașele și satele de cutremurul cel năpraznic al pământului,

Bucură-te, ceea ce cu mână tare ne izbăvești pe noi din revărsarea apelor și din cufundare,

Bucură-te, ceea ce cu roua rugăciunilor tale ne izbăvești pe noi de arderea focului,

Bucură-te, ceea ce ne scapi pe noi de foamea cea duhovnicească și trupească, hrănindu-ne cu pâinea vieții,

Bucură-te, ceea ce abați de la capul nostru loviturile fulgerului și ale trăznetului,

Bucură-te, ceea ce ne mântuiești pe noi de năvălirea celor de alt neam și de ucigașii cei tăinuiți,

Bucură-te, ceea ce prin pace și prin dragoste ne izbăvești de vrăjmașii cei de o credință cu noi și de vrăjmășia casnică,

Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al X-lea:

Vrând să mântuiască neamul omenesc din înșelăciunea vrăjmașului, Domnul Cel iubitor de oameni te-a dăruit pe tine să fii Maică nouă, pământenilor. Tu să fii nouă ajutor, acoperământ și scutire, celor întristați mângâiere, celor mâhniți bucurie, celor asupriți apărătoare și să scoți din adâncul păcatelor pe toți cei ce cântă: Aliluia!

Icosul al X-lea:

Preasfântă Împărăteasă, cu Îngerii stai împreună și te rogi, zicând: Împărate Ceresc, primește pe tot omul ce se roagă Ție și cheamă numele meu întru ajutor ca să nu plece nimeni de la fața mea neajutat și neascultat. Această rugăciune auzind-o, adunarea Sfinților cu mulțumită strigă ție:

Bucură-te, ceea ce dăruiești cu roade binecuvântate pe cei ce lucrează cu dreptate și cu inimă curată,

Bucură-te, ajutătoarea și răsplătirea celor ce fac neguțătorie cu dreptate,

Bucură-te, mustrarea tuturor călcătorilor de jurământ și a celor ce agonisesc cu nedreptate,

Bucură-te, grabnică ajutătoare a celor ce sunt în primejdii pe uscat și pe ape,

Bucură-te, ceea ce veselești cu roadele credinței pe părinții cei fără de copii,

Bucură-te, hrănitoarea cea nevăzută a celor sărmani,

Bucură-te, apărătoarea cea tare a celor ce sunt robiți și izgoniți,

Bucură-te, îngrijitoarea cea neadormită a celor ce sunt în legături și în temnițe,

Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul a XI-lea:

Cântarea noastră cea cu umilință auzind-o, ia aminte la smerita noastră rugăciune, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, că pe tine te rugăm: nu trece cu vederea glasul robilor tăi. La tine năzuim în năpaste, în mâhniri și în necazurile noastre și înaintea ta stând, cu lacrimi ne rugăm și cântăm: Aliluia!

Icosul a XI-lea:

Făclie primitoare de lumină, văzându-te pe tine la rugăciune în văzduh, în Biserica din Vlaherne, poporul ce era de față a strigat: De unde este nouă aceasta, ca să vină Maica Domnului nostru aici? Iar Sfântul Andrei cu Epifanie cu smerenie către tine se rugau, zicând:

Bucură-te, dătătoarea cea fără de zavistie a tuturor darurilor celor pământești și sufletești,

Bucură-te, credincioasă solitoare a păcătoșilor celor ce pun început de pocăință,

Bucură-te, pururea împreună-ajutătoare a celor ce se luptă împotriva patimilor și a curselor diavolești,

Bucură-te, nevăzută îmblânzire a stăpânilor celor tirani și cu nărav de fiară,

Bucură-te, odihnă și bucurie tainică a robilor celor blânzi și primitori,

Bucură-te, liniștea preadorită a căsătoriților celor credincioși,

Bucură-te, grabnică și fără suferință dezlegare a maicilor celor născătoare de prunci,

Bucură-te, Maică ajutătoarea noastră, în ceasul sfârșitului nostru,

Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al XII-lea:

Harul cel dumnezeiesc cere-l nouă de la Fiul tău și Dumnezeul nostru, întinde nouă mână de ajutor. Depărtează de la noi pe tot vrăjmașul și potrivnicul. Împacă viața noastră ca să nu pierim cumplit și fără de pocăință și primește-ne în sălașele cele veșnice, ocrotitoarea noastră ca bucurându-ne, să cântăm: Aliluia!

Icosul al XII-lea:

Cântând puternicul tău Acoperământ, te lăudăm ca pe o mare solitoare a noastră și ne închinăm ție, ceea ce te rogi pentru creștini. Noi credem și nădăjduim că vei cere de la Fiul tău și Dumnezeul nostru bucuria cea vremelnică și cea veșnică pentru noi toți, cei ce cu dragoste cântăm ție:

Bucură-te, tare apărătoare a toată lumea,

Bucură-te, sfințirea tuturor stihiilor cerești și pământești,

Bucură-te, binecuvântarea tuturor timpurilor anului,

Bucură-te, călcarea curselor și ispitelor ce vin de la trup, de la lume și de la diavolul,

Bucură-te, preaputernică împăcare a celor învrăjbiți,

Bucură-te, ceea ce te înduri de cei disprețuiți și lepădați,

Bucură-te, ceea ce ridici din groapa pierzării pe cei deznădăjduiți,

Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ!

Condacul al XIII-lea:

O Preacântată Stăpână, Preacurată Fecioară, Născătoare de Dumnezeu, la tine ridic ochii sufletului și ai trupului meu; către tine întind mâinile Mele cele slabe și din adâncul inimii strig ție: Caută la credința și la umilința sufletului meu. Acoperă-mă cu atotputernicul tău Acoperământ și mă izbăvește de toate nevoile; iar în ceasul sfârșitului meu, să stai lângă mine, o, întru tot bună Stăpână, și să mă izbăvești de chinurile cele gătite pentru păcatele mele, ca, mântuindu-mă, pururea să cânt: Aliluia! (*acest Condac se zice de trei ori*)

Apoi se zice iarăși Icosul I (Mulțimea Arhanghelilor…)
și Condacul I (Împărătesei celei alese…).

Apoi aceste

Rugăciuni către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu

O Preacurată Maică a Domnului, a puterilor celor de sus, Împărăteasa cerului și a pământului, atotputernică, apărătoarea și tăria noastră, primește această cântare de laudă și de mulțumire de la noi, nevrednicii robii tăi. Înalță rugăciunile noastre la tronul lui Dumnezeu și Fiul tău, ca să fie milostiv nedreptăților noastre. Să adauge harul Său tuturor celor ce cinstesc preacinstit numele tău și cu credință se închină făcătoarei de minuni icoanei tale. Că nu suntem vrednici să fim miluiți de Dânsul, dacă tu, Stăpână nu-L vei milostivi asupra noastră. Ție toate îți sunt cu putință de la Dânsul și pentru aceasta năzuim la tine, că ești acoperitoarea noastră și grabnică ajutătoare.

Auzi-ne pe noi, cei ce ne rugăm ție; ocrotește-ne pe noi cu atotputernicul tău Acoperământ și cere de la Dumnezeu Fiul tău să dea păstoriților noștri sfințenie, ca să privegheze și să ocârmuiască sufletele noastre; ocârmuitorilor de orașe înțelepciune și putere, judecătorilor, dreptate și necăutare la față; învățătorilor, minte și smerită înțelepciune; soților, dragoste și înțelegere; fiilor, ascultare; asupriților, răbdare; asupritorilor, frică de Dumnezeu; celor mâhniți, răbdare și bucurie duhovnicească; neînfrânaților, înfrânare; și nouă tuturor, duhul înțelepciunii și al cucerniciei, duhul milostivirii și al blândeții, duhul curăției și al dreptății.

Așa, Doamnă preasfântă, milostivește-te asupra noastră și asupra neputinciosului tău popor. Pe cei rătăciți povățuiește-i pe calea cea bună, pe cei bătrâni îi sprijinește, pe prunci îi păzește și pe noi pe toți ne apără și ne ocrotește cu milostivirea ta. Pe toți scoate-ne din adâncul păcatului și ne luminează ochii inimii noastre spre căutarea mântuirii. Milostivă fii nouă aici, în această viață, iar la înfricoșătoarea Judecată să te rogi pentru noi către Fiul tău și Dumnezeul nostru. Că tu, Doamnă ești slava celor cerești și nădejdea pământenilor. Tu ești, după Dumnezeu nădejdea și apărătoarea noastră a tuturor celor ce ne rugăm ție cu credință. Deci, ne rugăm ție, Atotputernică ajutătoarea noastră și ție ne predăm pe noi înșine, unul pe altul și toată viața noastră, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Împărăteasa mea preabună și nădejdea mea, Născătoare de Dumnezeu, primitoarea săracilor și ajutătoarea străinilor, bucuria celor mâhniți și acoperitoarea celor necăjiți, vezi-mi nevoia, vezi-mi mâhnirea, ajută-mi ca unui neputincios, hrănește-mă ca pe un străin; necazul meu îl știi, deci dezleagă-l precum voiești, că n-am alt ajutor fără de tine, nici altă mângâiere bună, ci numai pe tine Maica lui Dumnezeu, ca să mă păzești și să mă acoperi, în vecii vecilor. Amin.

Preacurată Doamnă Stăpână, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, care poți face tot binele; primește aceste cinstite daruri, care se cuvin numai ție, de la noi, nevrednicii robii tăi, Ceea ce ești aleasă din toate neamurile și te-ai arătat mai înaltă decât toate făpturile cerești și pământești. Căci pentru tine a fost cu noi Domnul puterilor și prin tine am cunoscut pe Fiul lui Dumnezeu și ne-am învrednicit de sfântul Trup și preacuratul Lui Sânge. Pentru aceasta fericită ești în neamurile neamurilor, ceea ce ești de Dumnezeu fericită, mai luminată decât Heruvimii și mai cinstită decât Serafimii. Și acum Preasfântă Stăpână, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, întru tot lăudată nu înceta a te ruga pentru nevrednicii robii tăi, ca să ne izbăvim de sfatul celui înșelător și de toată primejdia; și să fim păziți nevătămați de toată lovirea cea înveninată a diavolului; ci, până în sfârșit, cu rugăciunile tale păzește-ne pe noi neosândiți. Ca prin paza și cu ajutorul tău fiind mântuiți, slavă laudă, mulțumită și închinăciune, pentru toate să înălțăm, Unuia în Treime Dumnezeu, Ziditorul tuturor, acum și pururea și în vecii vecilor.

Amin.

†

Minunata împăcare a Sfântului Chiril al Alexandriei cu Sfântul Ioan Gură de Aur[10]

Sfântul Chiril, patriarhul Alexandriei, om fiind, măcar că era atât de înaintat în sfinţenie, avea încă oarecare patimă omenească, dar a îndreptat-o pe aceasta în chip minunat. Ascultaţi care era patima şi îndreptarea ei: fiind marele Chiril rudenie şi nepot patriarhului Teofil, vrăjmaşul Sfântului Ioan Hrisostom şi crezând adevărate toate mincinoasele învinuiri pe care le grăia unchiul său Teofil împotriva Sfântului Ioan Hrisostom, nu din răutate, ci din prea mare încredere în unchiul său, fericitul Chiril se pornise şi el asupra sfinţitului şi dumnezeiescului Hrisostom, având mânie asupra lui, nu numai când acesta trăia, ci şi după moartea lui. Pentru aceasta nu voia nici să-l pomenească în pomelnicele celorlalţi patriarhi, precum era şi obiceiul.

Deci, Apotic, atunci patriarh al Constantinopolului a scris către fericitul Chiril scrisoare, arătând că şi el a fost o vreme vrăjmaşul lui Hrisostom dar, mai pe urmă, cunoscând nevinovăţia şi curăţia acelui bărbat sfânt s-a pocăit din greşeala lui şi a pomenit numele lui Hrisostom cu ceilalţi Sfinţi, şi-l sfătuia frăţeşte pe Sfântul Chiril să scrie numele lui Hrisostom în pomelnice şi să-l pomenească. Însă Chiril nu-l asculta, nevoind să defaime sinodul ţinut împotriva lui Hrisostom, pe vremea unchiului său Teofil.

A mai scris către Chiril şi Sfântul Isidor Pelusiotul, ca unul ce-i era rudenie şi mai bătrân cu vârsta, sfătuindu-l că nu se cuvine a judeca pe cineva din oameni, până nu va cerceta el singur amănunţit pricina şi greşeala omului aceluia. Încă şi altă epistolă a mai scris Sfântul Isidor către Chiril, în care-i zicea: «Mă numeşti că sunt părintele tău şi mă tem de osândă. Ascultă-mă pe mine, să nu te osândeşti şi tu de Dreptul Judecător, Cel ce nu caută la faţă, leapădă-ţi mânia asupra celui mort şi nu tulbura Biserica celor vii, pricinuindu-i nelinişte».

Deci, citind scrisorile Sfântului Isidor, a început Fericitul Chiril a se îndrepta şi a-şi cunoaşte greşeala. Dar s-a îndreptat

[10] *Proloagele*, Craiova, 1991, pp. 441-442.

desăvârşit, având un vis ca acesta: i s-a arătat Sfântului că se afla într-un loc de negrăită frumuseţe şi bucurie. Vedea acolo pe Avraam, Isaac şi Iacov şi Sfinţi mulţi din Legea Veche şi din cea Nouă a Evangheliei. Şi a văzut în acel loc o biserică luminată, de neîntrecută frumuseţe, iar înlăuntru popor mult, care cânta o dulce cântare. Şi intrând Sfântul în biserică, s-a umplut cu totul de bucurie şi de dulceaţă în inima sa, că vedea pe Doamna noastră, Născătoarea de Dumnezeu de îngeri mulţi înconjurată şi strălucind de negrăită slavă. Mai vedea acolo şi pe Sfântul Ioan Hrisostom, stând aproape de Născătoarea de Dumnezeu, cu mare cinste şi strălucind cu minunată lumină, ca un înger al lui Dumnezeu şi ţinând în mâini cartea învăţăturilor sale. Şi mai erau şi alţi bărbaţi slăviţi mulţime, care stăteau cu dânsul ca nişte slujitori, înarmaţi toţi, ca şi când aveau de dat o luptă oarecare.

Deci, dorea fericitul Chiril să se închine Stăpânei, Născătoarei de Dumnezeu şi pornind, a alergat spre ea ca să-i facă închinăciune, dar îndată Sfântul Ioan, împreună cu purtătorii săi de suliţi, au alergat cu mânie împotriva Lui şi nu numai că l-au oprit de a se apropia de Maica Domnului, dar şi din biserica aceea l-au izgonit. Şi cum sta Sfântul Chiril, frământând întru sine mânia sa împotriva Sfântului Ioan Hrisostom care-l izgonise din biserică, iată, a auzit pe Stăpâna noastră, Născătoarea de Dumnezeu, mijlocind către Sfântul Ioan ca să-l ierte şi să nu-l izgonească din biserica aceea, zicând: «Iartă pe Chiril, a zis Preasfânta către Ioan, că din necunoştinţă a luat pornirea lui cea rea împotriva ta şi vei vedea când îşi va da seama că din neştiinţă a ajuns la acea pornire rea». Dar Ioan se arăta că nu primea să-l ierte. Atunci, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a zis către Sfântul Ioan: «Pentru dragostea mea, iartă-l că mult s-a nevoit pentru cinstirea mea, ruşinând şi înfruntând pe Nestorie, ocărâtorul meu iar pe mine Născătoare de Dumnezeu propoveduindu-mă oamenilor. Iartă-l, că mult s-a ostenit pentru mine». Acestea auzindu-le Hrisostom de la Născătoarea de Dumnezeu, îndată s-a îmblânzit şi, chemându-l înlăuntru a îmbrăţişat pe Sfântul Chiril, ca un prieten pe prietenul său şi cu dragoste îl săruta. Şi astfel s-au împăcat şi s-au împrietenit Sfinţii amândoi, în visul acela, prin mijlocirea Născătoarei de Dumnezeu.

Deci Sfântul Chiril, deșteptându-se și socotind în amănunt acest vis s-a pocăit mult și singur se certa pe sine, pentru o patimă deșartă și nesocotită împotriva unui bărbat Sfânt și bineplăcut lui Dumnezeu. Și, adunând îndată pe toți episcopii Egiptului a făcut mare sărbătoare lui Hrisostom, a scris numele lui în diptice și-l pomenea împreună cu Sfinții cei mari și în fiecare an îl fericea pe el cu cuvinte de laudă. Și așa s-a ridicat pata aceasta de pe sfințenia Sfântului Chiril.

Minunea preaslăvită săvârșită de Maica Domnului asupra Sfântului Ioan Damaschin[11]

În vremea aceea, împărățea peste greci Leon Isaurul care, ca o fiară s-a sculat împotriva Bisercii lui Dumnezeu și ca un leu ce răpește și răcnește. Pentru că, lepădând sfintele icoane de prin bisericile lui Dumnezeu le ardea cu foc, iar pe cei ce credeau bine și se închinau sfintelor icoane, îi rupea cu dinții cumplitei tiranii, fără de milă. Auzind despre acestea, Sfântul Ioan Damaschin s-a aprins cu râvna pentru buna credință, urmând lui Ilie Tesviteanul și celui de un nume cu dânsul, adică lui Ioan Înaintemergătorul lui Hristos. Deci, scoțând sabia cuvântului lui Dumnezeu, a început a tăia ca pe un cap dogma cea ereticească a împăratului celui cu nărav de fiară. Căci, scriind mai multe epistole despre cinstirea sfintelor icoane, le-a trimis către cei dreptcredincioși pe care îi știa, în care epistole arăta cu înțelepciune din Scriptură și din vechile așezăminte ale Purtătorilor de Dumnezeu Părinți, că se cuvine a da cuviincioasa închinăciune sfintelor icoane. Apoi, ruga pe acei către care scria, să arate acele scrisori ale lui și altor frați care sunt de o credință, spre întărirea dreptei credințe. Deci, se sârguia fericitul Ioan a alerga prin toată lumea dacă nu cu picioarele, cel puțin cu epistolele sale cele de Dumnezeu insuflate care, împărțindu-se prin toată împărăția grecească întăreau pe cei binecredincioși întru dreapta credință, iar pe cei eretici îi rănea cu sabia cuvântului. Acestea ajungând la auzul împăratului Leon cel răucredincios, și el nerăbdând mustrarea credinței sale celei rele, a chemat pe ereticii cei de o credință cu el și le-a poruncit ca, prefăcându-se a fi de dreaptă credință să caute între cei binecredincioși vreo scrisoare de-a lui Ioan, care ar fi fost scrisă chiar de mâna lui și să o ceară de la dânșii ca să o citească pentru folos.

Atunci, ajutătorii răutății sârguindu-se mult au aflat undeva la cei binecredincioși o epistolă scrisă de mâna lui Ioan, pe care cerând-o cu viclešug, au dat-o în mâna împăratului. Iar acela a

[11] *Viețile Sfinților pe decembrie* (ziua a patra), Ed. Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, pp. 67-70.

dat-o în mâna unor scriitori iscusiți ai săi, ca astfel privind la scrisoarea lui Ioan, cu același fel de litere să scrie o epistolă către împărat ca și cum ar fi fost scrisă chiar de mâna lui Ioan și trimisă de la Damasc. Scrisoarea aceea era astfel: «Bucură-te, împărate! Eu mă bucur de stăpânirea ta pentru unirea credinței noastre și dau închinăciunea și cinstea ce se cuvine măririi tale celei împărătești. Înștiințare fac stăpânirii tale că cetatea noastră, Damascul pe care o stăpânesc saracinii, este foarte nebăgată în seamă de dânșii, neavând nicidecum strajă tare, iar oastea agarenilor care se află într-însa este foarte slabă și puțină; deci milostivește-te pentru această cetate, rogu-mă pentru Dumnezeu, trimite oastea ta cu bărbăție, ca și cum ar vrea să meargă aiurea, fără veste să năvălească asupra Damascului, căci fără osteneală vei lua cetatea sub stăpânirea ta și la aceasta mult îți voi ajuta chiar și eu, de vreme ce și cetatea și chiar părțile acestea sunt sub mâna mea».

O scrisoare ca aceasta fiind făcută ca și cum ar fi fost scrisă de Ioan către împărat, a poruncit să scrie altă scrisoare, din partea lui Leon cel viclean către stăpânitorul saracinilor, într-acest chip: «Nimic mai fericit decât aceasta mi se pare a nu fi alta decât a avea pace între noi, a petrece în prietenie și a păzi așezămintele cele de pace; căci este foarte lăudat lucru și lui Dumnezeu plăcut. Drept aceea și eu, pacea care am făcut-o împreună cu tine voiesc a o păzi nerisipită și neschimbată până în sfârșit. Însă, un creștin care petrece în stăpânirea ta, adeseori mă îndeamnă, prin scrisorile sale către mine că-mi va da în mâini cetatea Damascului fără osteneală, de voi trimite acolo oastea mea fără de veste. Și pentru ca să crezi cele scrise de mine, iată îți trimit una din scrisorile ce mi-a scris, din care vei cunoaște prietenia mea. Iar acelui creștin care a îndrăznit a scrie către mine unele ca acestea, îi vei pricepe vicleșugul și vrăjmășia și vei ști în ce chip să-l pedepești».

Amândouă aceste scrisori le-a trimis împăratul cel cu numele de leu și cu năravul de fiară, printr-un om al său către stăpânitorul barbarilor din Damasc. Iar acela, luându-le și citindu-le a chemat pe Ioan și i-a arătat acea scrisoare cu vicleșug, ce era scrisă către împăratul Leon. Iar Ioan, citind și luând seama la alcătuirea scrisorii a zis: «Literele ce se află pe hârtia aceasta văd că sunt

asemenea cu scrisul mâinii mele; dar n-a scris mâna mea aceasta, pentru că mie nici prin minte nu mi-a trecut cândva să scriu unele ca acestea către împăratul grecesc — să nu fie aceasta! — și să slujesc eu cu vicleșug stăpânului meu!» Deci, a cunoscut Ioan că pizma cea cu rău meșteșug a ereticilor a făcut una ca aceasta.

Atunci stăpânitorul, umplându-se de mânie a poruncit să-i fie tăiată mâna cea dreaptă nevinovatului Ioan; iar acesta se ruga cu sârguință stăpânitorului ca să aștepte puțin și să-i dea câtăva vreme pentru adeverirea nevinovăției sale și pentru dovedirea vrăjmășiei îndreptate asupra sa de către înrăutățirul eretic, împăratul Leon. Dar n-a dobândit ceea ce cerea, pentru că fiind foarte mânios păgânul, îndată a poruncit a se desăvârși pedeapsa. Deci, s-a tăiat dreapta lui Ioan; dreapta aceea care făcea puterea celor dreptcredincioși, pentru Dumnezeu; dreapta aceea, prin scrisorile sale mustra pe cei ce ocărăsc pe Domnul și în loc de a o întinde în cerneala cu care scria pentru cinstirea sfintelor icoane, s-a udat chiar în sângele său. Iar după tăiere, mâna a fost spânzurată în târg, în mijlocul cetății.

Apoi, Ioan, slăbind de durere și de curgerea cea multă a sângelui a fost dus la casa sa. Sosind seara, fericitul a socotit că s-a potolit de mânie barbarul și a trimis către dânsul să-l roage, zicând: «Se înmulțește durerea mea și nespus mă muncește și nu pot dobândi ușurare, câtă vreme stă spânzurată în văzduh mâna mea cea tăiată; deci, rogu-mă ție, stăpânul meu poruncește ca să mi se dea mâna s-o îngrop în pământ, că atunci se va ușura durerea mea». Tiranul, umilindu-se de o asemenea rugăminte, a poruncit să ia mâna de la priveliște și să o dea lui Ioan.

Ioan, luându-și mâna cea tăiată, a intrat în odaia sa de rugăciune și, căzând la pământ înaintea sfintei icoane a Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, care avea în mâinile sale Pruncul, a lipit dreapta cea tăiată la locul ei. Apoi a început a se ruga suspinând din adâncul inimii și, plângând, zicea: «Preacurată Stăpână, Maică ce ai născut pe Dumnezeul meu, iată că pentru dumnezeieștile icoane mi s-a tăiat mâna dreaptă. Nu știu pricina pentru care s-a tulburat Leon, dar tu întâmpină-mă degrabă cu ajutor și-mi vindecă mâna mea. Dreapta Celui Preaînalt Care S-a întrupat din

tine face multe minuni prin rugăciunile tale. Deci, mă rog ca, prin mijlocirea ta să vindece Domnul și dreapta mea, o!, Maică a lui Dumnezeu, pentru ca să scrie mâna aceasta oricâte laude vei voi tu singură. Să scrie ție și Fiului tău și să ajute cu scrierile sale dreapta credință; pentru că poți toate câte le voiești, ca o Maică a lui Dumnezeu».

Zicând acestea cu multe lacrimi, Ioan a adormit și a văzut în vis icoana Preacuratei Maicii lui Dumnezeu cu ochii luminoși și milostivi căutând spre dânsul și zicând: «Iată mâna ta este sănătoasă. De acum nu te mai mâhni. Însă ostenește-te cu dânsa fără lenevire, precum ai făgăduit mie și fă-o condei al scriitorului ce scrie degrabă». Apoi, deșteptându-se Ioan, dacă a pipăit și a văzut mâna lui vindecată s-a bucurat cu duhul de Dumnezeu Mântuitorul său și de Maica Lui cea fără de prihană, că i-a făcut mărire cel puternic. Stând în picioare și ridicându-și mâinile în sus a adus mulțumire lui Dumnezeu și Maicii Domnului. Apoi, în noaptea aceea s-a veselit cu toată casa sa, cântând cântare nouă și zicând: «Dreapta Ta, Doamne, s-a binecuvântat întru tărie, mâna Ta cea dreaptă a vindecat dreapta mea cea tăiată și cu aceasta va sfărâma pe vrăjmașii cei ce nu cinstesc chipul Tău și al Preacuratei Maicii Tale și va zdrobi cu dânsa pe vrăjmașii sfărâmători de icoane, spre înmulțirea măririi Tale».

Astfel, Ioan veselindu-se cu toți casnicii săi și cântând cântări mulțumitoare au auzit toți vecinii care locuiau împrejur și înțelegând pricina bucuriei și a veseliei lui Ioan se mirau foarte. Apoi degrabă s-a înștiințat despre acestea stăpânitorul saracinilor și îndată chemând pe Ioan, i-a poruncit ca să arate mâna cea tăiată. Și se cunoștea la încheietura de unde tăiase mâna un semn al tăieturii ca o ață roșie, care se însemnase prin purtarea de grijă a Maicii Domnului, spre arătarea cu adeverire a mâinii ce a fost tăiată. Văzând-o, stăpânitorul l-a întrebat pe Ioan care doctor și cu ce fel de doctorii a împreunat mâna așa de bine la încheietura sa și așa degrab s-a vindecat, ca și cum n-ar fi fost tăiată.

El n-a tăinuit minunea, ci cu glas mare a vestit-o, zicând: «Domnul meu, doctorul cel atotputernic, prin Preacurata Sa Maică, ascultându-mi rugăciunea cea cu multă sârguință a vindecat

cu mâna Sa cea atotputernică această rană și mi-a dat mâna pe care ai poruncit tu de mi-a tăiat-o».

Atunci stapânitorul a strigat: «Vai mie, cu nedreptate am judecat și fără de milă te-am pedepsit, omule drept, luând seama la clevetirea cea mincinoasă! Deci, rogu-mă ție, iartă-mă, căci cu mânie și fără de socoteală am adus asupra ta o judecată ca aceasta. Primește de la noi dregătoria și cinstea cea dintâi și fii cel mai mare dintre sfetnicii noștri, iar de acum înainte fără de tine și fără de sfatul tău, nimic să nu se săvârșească în stăpânirea noastră». Ioan, căzând a picioarele stăpânitorului, l-a rugat mult să-l slobozească și să nu-l oprească a se duce în calea sa, unde dorește sufletul său, ca să urmeze Domnului cu monahii care s-au lepădat de lume și au luat jugul Domnului. Însă stpânitorul nu voia să-l slobozească, ci-l silea să fie sfetnic și cârmuitor al casei lui și rânduitor pentru toată împărăția lui. Deci multă vorbă era între dânșii, unul pe altul rugând și unul pe altul silindu-se a se birui prin rugăminte. Apoi Ioan a biruit, deși nu de îndată și îmblânzinu-l pe stăpânitor, acesta l-a slobozit ca să facă ce-i va fi plăcut.

Sfârșit
și Lui Dumnezeu slavă!

†

CUPRINS

20.10.00

Editura ICOS

Corespondență și comenzi
C.P. 40–1, 3400, Cluj–Napoca

Printed in Romania

grupul drago print

fed print sa O societate Butan Gas

B-dul Tudor Vladimirescu, nr. 31, sector 5, București, ROMÂNIA
Telefon: 335.93.18; 335.97.47
Fax: 337.33.77

Slăvit urmaș al Apostolilor lui Hristos, trimis ai fost, ca să ne izbăvești pe noi cei slabi în credință și cu inima răcită. Cu harul și cu ostenelile nevoitorilor din vechime înveșmântându-te, întru aceasta de la Dumnezeu tainele cele cerești ai primit. O, preabunule ocrotitor al orfanilor care ai dat o nădejde acestei lumi prăvălite în păcat! O, luminătorule al lui Hristos, în zorii Înfricoșătoarei Judecăți aprins! Roagă-te pentru noi Sfinte Ierarhe și Părinte Ioane, ca să se aprindă și inimile noastre de mântuitorul foc al dragostei pentru Hristos și să se mântuiască sufletele noastre în vremurile de apoi!

(*Troparul glasul al VI-lea*)

ICOS